

MŪSU VYTIS 1982 - 2

MŪSU VYTIS

1982-2

LEIDŽIA: Akademinis Skautų Sąjūdis

REDAKTORIUS: Juozas Toliušis, 7220 S. California Ave, Chicago, IL 60629

REDAKCINĖ KOLEGIJA: Juozas Kapačinskas, Ginta Remeikytė, Snieguolė Zalatoriūtė ir Bronius Žalys (atstovas Australijoje)

TECHNINĖ IR MENINĖ REDAKTORĖ: Teresė Gaidelytė

ADMINISTRATORĖ: Danutė Korzonienė, 2725 W. 84th Place, Chicago, IL 60652

METINĖ PRENUMERATA: \$7.00, studentams \$4.00 Garbės prenumerata \$15.00. Atskiro numerio kaina \$2.00. Prenumeratą ir aukas siųsti administratoriui.

SPAUSDINA: Draugo spaustuvė, 4545 W. 63rd. St., Chicago, IL 60629. Straipsniai su autorių pavarde, slapyvardžiu ar inicialais nebūtinai išreiškia leidėjų ar redakcijos nuomonę. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra kalbos, formos ar stiliaus atžvilgiu.

MŪSŲ VYTIS (Our Knight) is a quarterly magazine published by the Collegiate Division of the Lithuanian Scouts Assn., Inc. Managing editor: D.Korzonas, 2725 W. 84th Place, Chicago IL 60652.

TURINYS

Mes Dievo gamtoje — Aleksandras Mauragis	1
Vydūno Fondui 30 metų — O. Ščiukaitė	3
VJF kalendorius, apyvarta, stipendijos — paruošė Vyt. Mikūnas	5

Jaunimas svarsto

Akademikės skautės profilis — Indrė Žadeikytė	11
---	----

Įvykiai ir komentarai

Kai įsteigsime Lituanistikos katedrą — Snieg. Zalatoriūtė	18
Nuo redakcijos	19
Suvažiavimas, trukęs 11 mėnesių — j.t.	20
Patvirtina LSS Pirmija	23

Būtėnas trijų parodoje	24
Būtėno nuotraukų reprod.	13, 25

Mūsų pastogėje — kronika	26
Kvieslys į Jaunimo Kongresą	31

Administratorės paraštė	32
-------------------------------	----

VIRŠELYJE — Eugenijaus Būtėno nuotrauka

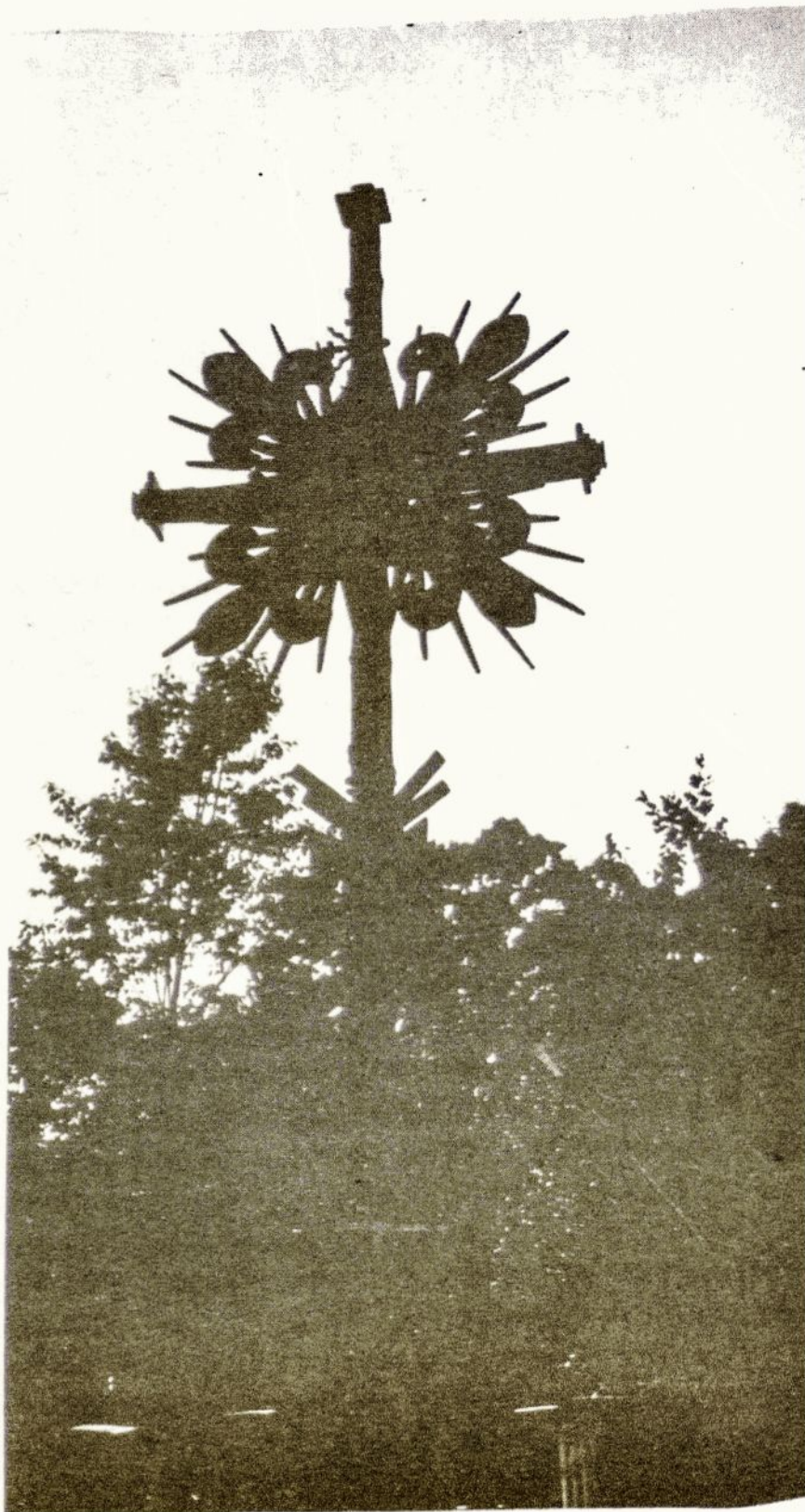
PO VASAROS DANGUMI:

MES DIEVO GAMTOJE

Nuostabus pasaulis, kuriame gyvename ir kurio vis dar pilnai nepažįstame. Mes, skautai, būdami gamtos draugai, stengiamės gamtą pažinti ir pamilti, nes gamta teikia didelių malonumų ir daug patogumų, jei kas moka ir žino kaip su ja apsieiti. Be realaus pažinimo, kurį kasdien patiriame, gamta yra mistinis reiškinys, sukeliantis daug minčių, kilnių jausmų, nuostabos, vedančios į Dievą.

Mūsų gražioje pasakose girdime gėles kalbant, medžius svajojant, akmenėlius ant kelio verkiant; maža kas į tai tikėjo, išskyrus vaikus ir tuos pasakorius, kurie mylėjo pasakas ir gamtą, ir gyveno vaizduotės išgražintame pasaulyje. Dabar mokslas atskleidžia daug naujų dalykų ir mes matome, kad ir gėlės kalba, ir medžiai jaučia, ir akmenėliai liūdi, kad ir jie gyvena vidujiniu gyvenimu. Neseniai mačiau filmą, kuriame mokslininkai specialiais aparatais tai įrodinėjo. Prie medelio stovinčiam žmogui, neturinčiam jokio kontakto su medeliu, buvo adata įdurta į ranką, kad jam padarytų skausmą; tuo metu medelio lapai suvirpėjo, pajutę žmogaus skausmą, tartum jam pačiam kas būtų įdūręs. Augalas pajunta žmogaus skausmą, neturėdamas jokio kontakto su žmogumi, — tai reiškiniai, iš kurių galime daryti tolimas išvadas.

Mūsų pasaulėvaizdis, gal, geriau pasakius, pasaulėjautis, turi keistis ne tik su gyvulių psichologijos tolimesniais tyrinėjimais bei išvadomis, bet ir su augmenijos pasaulėjautos pažinimu. Gyvename šiame pasaulyje ne mes vieni, bet ir visi kiti, kurie yra šalia mūsų. Visi esame to pačio Dievo sukurti: „visa per jį

atsirado, ir be jo neatsirado nieko, kas tik yra atsiradę“, sako Šv. Jonas (Jn 1,3). Kaip lengvai dabar jau galime suprasti apaštalo Pauliaus žodžius, pasakytus Areopage atėniečiams: „Juk mes Jame (Dievuje) gyvename, judame ir esame“ (Apd. 17,22-30). Taigi Dievas yra visur, jo ieškoti nereikia, kai norime jį sutikti.

Be abejo, gamta nėra mums Dievas, kaip ir mes patys nesame dievai, bet pasaulis ir mes visi esame Dievo, jo sukurti ir palaiminti augti ir daugintis, pripildyti žemę. Tokiu pat stropumu ir pasiryžimu kiekviena gyvybė, kiekviena jos rūšis stengiasi pripildyti žemę ir įvykdyti Dievo įsakymą. Taigi Dievo palaima lydi kiekvieną gyvą sutvėrimą, nes pasaulis yra pilnas Dievo dvasios ir pilnas jo meilės. Pierre Teilhard de Chardin, SJ, pagarsėjęs mokslininkas ir teologas, sako, kad pasaulis yra sukurtas iš visatos medžiagos, kurioje dvasios-medžiagos molekulėse esama dvasios. Todėl mūsų meilės jėga apima žmonių ir žemės visumą, esame vieni su kitais sujungti viena Dievo dvasia, kuri reiškiasi visuotine meile.

Dabar, kada gamta taip nerūpestingai teršiama, naikinamas jos grožis ir sveikata, skautai turėtų tapti jos globėjais, ginti ją nuo vertelgų, kuriems rūpi tik jų biznesas. Mefistofelis (Goethės „Faustė“) yra visų laikų ir visos žmonijos civilizacijos išraiška ir jėga, išreikšta šios arijos žodžiais: „Vien tik auksas valdo mus...“

Skautai bei visi, kurie labiau brangina idealą ir humanizmą, turėtų pasipriešinti prieš aukso veršio garbintojus, naikinančius gamtos grožį, gerį,

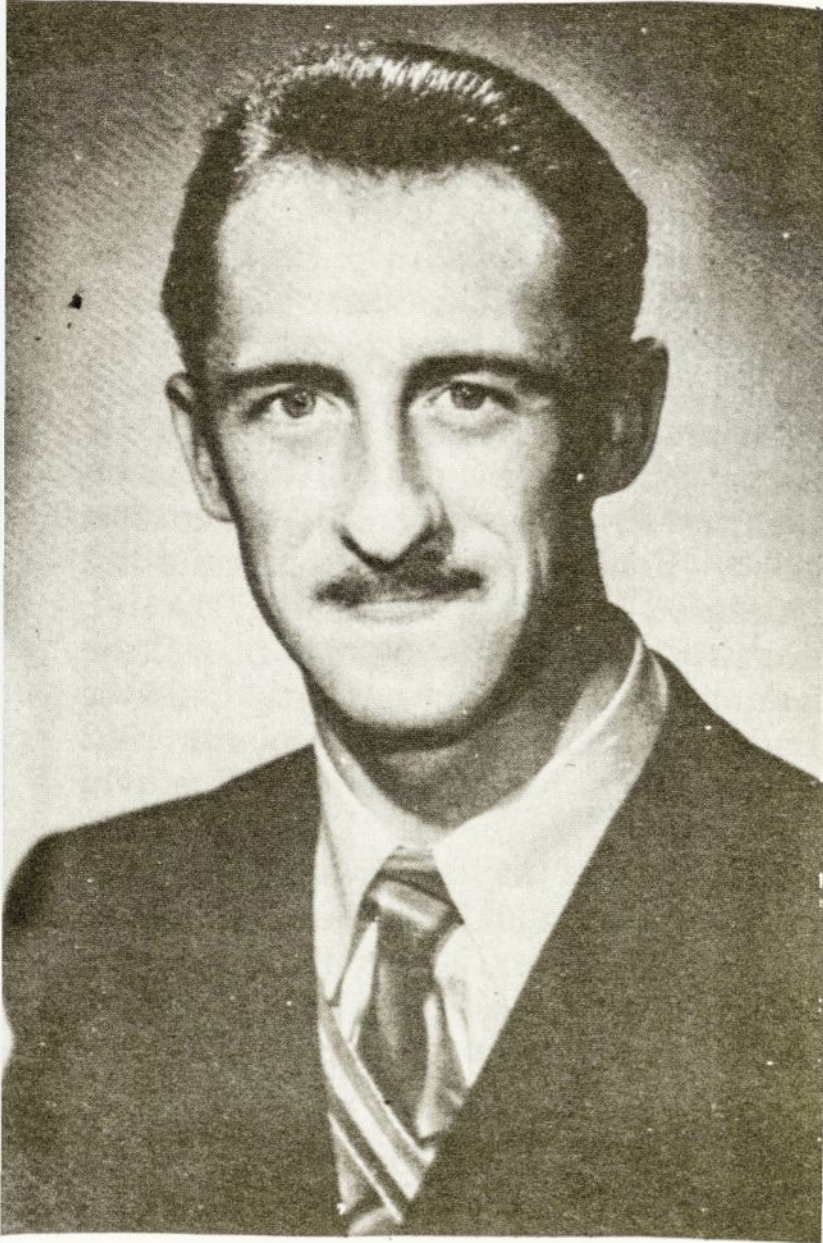
sveikatą ir tyrą džiaugsmą, be kurių negali būti gyvenimo.

Atminkime, kad gamta yra ne tik mūsų gyvenimo ir džiaugsmo pagrindas, bet ir šventovė, kurioje susitinkame su Dievu. Gamtos grožio nuostaba visad sukelia dėkingumą Kūrėjui už sutiktą ir pajautą malonumą, kuris baigiasi Tu—Tu nuoširdžiam pasikalbėjimu.

Tikėjimas, kaip ir paveldėtas turtas, daugeliui yra nebrangus. Tikėjimą reikia išgyti pačiam, tada jis tampa brangus, tada gali juo džiaugtis, tada jis suprantamas ir mielas. Gamta yra toji erdvė, kurioje kiekvienas gyvas padarėlis tave gali nustebinti tiek savo gyvenimo būdu, tiek savo nepaprastu sudėtingumu, įvairumu, gražumu ir net išmintingu paslaptینگumu. Jei nuoširdžiai tuo įvairumu džiaugsiesi, neišvengiamai susitiksi su pačiu Kūrėju: nepajusi, kaip atversi savo nuoširdumą ir pradėsi kalbėti kaip Tu su Tu draugystėje. Jausi pagarbą ne tik tam mažam kūrinėliui, bet dar labiau jo Kūrėjui, ir tada bus lengva suprasti, kad esame visi vieno Dievo globoje ir meilėje.

Niekas nėra taip arti Dievo, kaip žmogus, ir niekas nėra taip toli nuo Jo, kaip žmogus, paneigęs Dievą.

**v.s. A. Mauragis,
Australija**

a.a. Juozas Ivanauskas, fondo sumanytojas ir steigėjas

Pažvelgus praeitin, prisimena aplinkybės ir asmenys, kurių iniciatyva Vydūno Jaunimo Fondas buvo įkurtas. Mintys nuklysta į pokario laikus, kai karo audrų išblokšti iš savo tėvynės, Vokietijoje pradėjome išeivio gyvenimą. Prasidėjo lietuviškoji veikla, ėmė atsikurti nepriklausomoje Lietuvoje veikusios organizacijos, jų tarpe ir akademikai skautai, studijavę Vokietijos universitetuose. Netrukus prasidėjo emigracija į užjūrius ir A.S.S. savo veiklą turėjo perkelti į Jungtines Amerikos Valstybes, Kanadą ir Australiją. Chicaga buvo vienas tų didžiųjų centrų, prigludusi nemažai akademikų skautų, kurie pradėjo aktyviai reikštis jau ankstyvia 1949 metų rudenį, atkurdami A.S.D. ir Korp! Vytis vienetus.

VYDŪNO FONDUI 30 METŲ

**APYVARTA PERŠOKO
400,000 DOL.**

Mūsų jaunimas, pastoviai apsigyvenęs viename ar kitame krašte, veržėsi į aukštąjį mokslą, nors nevienam jų trūko lėšų studijoms, teko daug pastangų padėti ir nemažai pavargti. Daugelis studijuojančių dirbo ir mokėsi. Vieni tęsė studijas, pradėtas Europoje, jaunesnioji karta jas pradėjo. Jaunimas parodė itin didelį veržlumą, ryžtingumą, darbštumą. Ypatingai sunkios mokslo sąlygos buvo likusiems Europoje ir jiems studijas tęsti darėsi vis sunkiau. Dažnu atveju jiems padėdavo emigravę sesės ir broliai skautai, bet tai buvo tik atsitiktinė pagalba. Akademikai skautai veikla reikėsi ne tik savų vienetų tarpe, bet ir bendrai studentų, lietuvių skautų ir lietuvių visuomeniniame gyvenime.

Atvykusi į Chicagą 1950 metų rudenį, radau A.S.D. ir Korp! Vytis vienetus jau stipriai veikiančius ir tarpusavyje glaudžiai bendradarbiaujančius. Jie drauge sudarė A.S.S. skyrių, drauge turėjo susirinkimus, ruošė minėjimus, balius, turėjo bendrą išdą. Sekančiais metais buvau išrinkta A.S.D. Chicagos skyriaus pirmininke. Vienas pirmųjų rūpesčių buvo lėšų telkimas „Mūsų Vyčio“ leidimui paremti. Jis pradėtas leisti Vokietijoje ir jau buvo perkeltas į Chicagą. Tam tikslui nutarta ruošti pasilinksminimus — balius, kurie bendromis jėgomis, brolių ir sesių, gana gerai sekėsi ir davė nemažą pelną. Vienas toks sėkmingas balis, to laiko mastu, davė net 1,300 dolerių gryno pelno. Išdui gerokai padidėjus, buvo paremtas ne tik „Mūsų Vyčio“ leidimas, bet ir paskirta pinigų lituanistinei mokyklai. Taip skirstant uždirbtą pelną, tuometinis Korp! Vytis pirmininkas fil.

Fil. Vytautas Mikūnas, VJF valdybos pirmininkas nuo 1966 m.

pasitarimui jo bute. Pasitarimo metu fil. B. Kvikliui pasiūlius, tą pačią dieną jau buvo paruoštas fondo statuto projektas ir priimtas jo pasiūlymas pavadinti fondą Dr. Vydūno vardu. Tiesa, svarstant fondo klausimą, fil. B. Kviklys minėjo, kad dar esant Vokietijoje, visa eilė filisterių galvojo ir tarėsi studentų šalpos reikalu. Bet Šalpos Fondas buvo įgyvendintas tik Chicagoje, kai vietos akademikai skautai, entuziastingai pritardami fil. Juozo Ivanauskao iškeltai minčiai, paskyrė fondo pradžiai pirmus 300 dolerių. 1952 metais kovo mėn. 23 d. Lietuvių Akademikų Skautų Dr. Vydūno Vardo Šalpos Fondas išvydo šviesą. Toks buvo pirmasis oficialus vardas. Netrukus keletas filisterių prisidėjo savo nedidelėmis aukomis prie A.S.S. Chicagos skyriaus įnašo. Vienas Korp! Vytis narys

Juozas Ivanauskas (miręs 1976 m.) iškėlė mintį steigti Šalpos Fondą studijuojantiems lietuviams skautams remti, drauge siūlydamas paskirti atitinkamą sumą pinigų fondo pradžios reikalams. Šiai idėjai visi posėdyje dalyvavę su dideliu džiaugsmu pritarė. Man buvo ypatingai džiugu, kad šią mintį iškėlė vienas iš jaunesniosios studijuojančių kartos, kuris geriausiai suprato to laiko studento finansinius sunkumus. Pritardama fondo idėjai, pažadėjau paramą. Taip gimė naujas vienetas, kurio veikla buvo pramatyta platesnės apimties, ne vien Chicaga ar J.A.V. Jau sekančią dieną tariausi su tuometiniu A.S.S. Vadijos nariu fil. B. Kvikliu ir sutarėme visi trys susitikti

Vienuoliktoji VJF valdyba (1968 rugs. 10): E. Jokubauskas, A. Jagutienė, V. Mikūnas, R. Lukienė ir A. Milūnas

įkurtam fondui paskolino 122 dolerius ilgesniam laikui, kad fondas greičiau galėtų pradėti realų darbą. Pažymėtinas prof. Ig. Končiaus kelių metų įnašas. Jis fondui skyrė 2% savo metinių pajamų. Vėliau A.S.S. Vadija sudarė pirmąją Fondo Valdybą, kurios pirmininku sutiko būti prof. S. Kolupaila, tačiau jis, gyven-damas South Bend mieste (120 mylių nuo Chicagos), turėjo ribotas galimybes prisidėti prie fondo kūrimo. Pagrindinis darbas buvo atliekamas Chicagoje es-ančios Fondo Valdybos.

Pradžioje fondo tikslas buvo remti studijuojančius lietuvius skautus, gyvenančius už tėvynės ribų. Vėliau jis paskelbtas visų lietuvių jaunimo fondu. Pašalpa studijoms buvo duodama kiekvienam lietuviui studentui, kuris tik į jį kreipėsi. Dr. Vydūno Vardo Šalpos Fondo pavadinimas buvo 1969 m. gruodžio mėn. 5 d. pakeistas į Vydūno Jaunimo Fondą. Tačiau fondo tikslai pasiliko tie patys nuo įkūrimo pradžios. Atrodo, kad steigėjai tiksliai pramatė jo veiklos sritis.

Fil. O. Ščiukaitė

A. ŠAPOKOS redaguota

LIETUVOS ISTORIJA (IV laida)

gaunama lietuviškuose knygynuose ir Akademinio Skautų Sąjūdžio skyriuose. Knyga gražiai įrišta, išleista su 2 spal-votomis iliustracijomis ir 3 istoriniais Lietuvos žemėlapiais. Kaina \$ 17.00.

Galima užsisakyti paštu iš leidėjų:

VYDŪNO JAUNIMO FONDAS

3425 West 73rd Street

Chicago, IL 60629, USA

VJF KALENDORIUS

1952.III.23 Chicagos Korp! Vytis valdybos posėdyje pirm. J. Ivanauskas pasiūlė steigti šalpos fondą. Sumanymui pritarė H. Bokas, A. Vengris, E. Slavinskas ir vėliau ASD pirm. O. Ščiukaitė. Paskiriama \$300.00 pir-miesiems darbams.

1952.V. ASS valdyba iš prof. Ig. Končiaus, dr. D. Kesiūnaitės ir B. Kviklio, paruošė ir patvirtino statutą. Gegužės 5 d. gaunamas Vydūno sutikimas, ir instituci-ja pavadinama Lietuvių Akademikų Skautų Dr. Vydūno Vardo Šalpos Fondo vardu.

1952.V.1 fondas gauna pirmuosius

\$300.00 iš Chicagos ASS skyriaus.

1952.V.28 sudaroma fondo valdyba: prof. S. Kolupaila — pirmininkas, O. Ščiukaitė — pavad., V. Mikalavičius-Mikūnas — reik. ved., L. Maskaliūnas — išdininkas, A. Kalvaitytė-Jagutienė — sekretorė.

1952.VI.4 pirmasis valdybos posėdis.

1952.VIII.4 valdybos posėdyje nutar-ta leisti kalėdinius atvirukus.

1953.II.13 paskirtos pirmosios paskolos (\$760.00) penkiems studentams (trims Vokietijoje ir dviem JAV).

1953.II.20 Detmolde (Vokietijoje) mirė Vilius Storasta-Vydūnas.

1954.III.7 priimamos paskoloms skirti

taisyklės.

1956 — fondo penkmetis baigiamas \$6,567 įplaukų ir \$6,031 išmokėjimų apyvarta.

1959.II.1 paskiriamos pirmosios trys lituanistinės stipendijos prie Fordhamo universiteto New Yorke.

1960.I.7 įteiktos literatūrinės premijos L. Germanienei ir Daliai Kolbaitei.

1962.III.17 perorganizuojamas fondas, pavedamas FSS globon; valdybos pirmininku kviečiamas dr. St. Budrys.

1962.XII.26 gaunamas fondo „čarteris“ keičiamas pavadinimas į Dr. Vydūno Šalpos Fondą. Registraciją praveda adv. Al. Kėželis.

1963 sudaroma pirmoji fondo taryba.

1965.XI.15 teismo sprendimu „čarteris“ panaikinamas už nesuteikimą apyskaitų ir registracijos.

1966 metais pakrikusios fondo tarybos reikalus perima tvarkyti J. Dainauskas.

1966 Korp! Vytis mecenatas P. Gudas paaukojo fondui \$1,500.00.

1966.IV.22 atstatoma fondo veikla, sudaroma nauja fondo valdyba, vadovaujama V. Mikūno.

1967.IV.9 paminimas fondo veiklos 15-metis taryb. pirm. J. Dainausko bute.

1968.II.14 posėdyje ASS vadija priėmė ir patvirtino J. Dainausko paruoštus Akademinio Skautų Sąjūdžio Dr. Vydūno Fondo įstatus.

1969.XII.5 keičiamas pavadinimas į Vydūno Jaunimo Fondą. Gaunamas naujas „čarteris“, registraciją praveda B. Kviklys, E. Korzonas ir advokatas G. Gedvila. Fondas išleido jaunimui rašyt. R. Spalio knygos „Gatvės berniuko nuotyčiai“ antrą laidą.

1970.XI.25 gautas Department of Treasury atleidimas nuo fed. pajamų mokesčių.

1970.XI.4 fondo vald. posėdžio metu įteikta 100-ji paskola G. Vilkaitei-Miceikienei.

1972.IV.14 paskiriamos dvi paskatinamos premijos jauniems radijo darbuotojams R. Gečiui ir A. Regiui.

1973 — įsteigiama premija jaun. kartos lietuviui, -ei, metų bėgyje ryškiau pasižymėjusiems liet. veiklos srityse.

1973.X.6 atžymima fondo veiklos 20 metų sukaktis Lietuvių Tautiniuose Namuose. Įteikiama 1-oji premija Alg. Rukšėnui (\$250.00) už pažymėtiną veiklą, ypatingai už knygą apie Simą Kudirką — „Day of Shame“.

1974.XII.31 fondo pajamos peržengė \$100,000.00 sumą.

1974.X.19 švenčiant ASS 50 metų sukaktį, antroji VJF premija įteikta muz. A. Vasaičiui už sėkmingą veiklą Lietuvių Operoje.

1975.XII.21 fondo išlaidos peržengė \$100,000.00 sumą. Trečioji metinė premija paskirta fil. D. Kezienei už sėkmingą S. Kudirkos bylos vedimą.

1976.VII.1 paskirtos šešios lituanistinės stipendijos studijoms prie

— Nenusimink, filisteri: šitame gale išmūšiau didelę skylę vandeniui išleisti!

(fil. A. Jakšto pieš.)

Kento universiteto (5 JAV ir 1 Brazilijos). Metinė premija įteikta muzikui F. Stroliai už sėkmingą darbą su jaunimu.

1977 metais išmokėjo 2,910 dol. negražinamų stipendijų, lėšų, premijų lituanistikos tikslams.

1977.XII.2 teisine patarėja pakviesta fil. R. Skorubskaitė, įgaliotinė Illinojaus valstijai — fil. R. Bartuškienė.

1978.IV.16 švenčiant fondo darbo 25 metų sukaktį, Lietuvių Tautiniuose Namuose įteikta 5-oji premija ir žymuo dr. Tomui Remeikiui už šešių knygų parašymą Lietuvos okupacijos ir rezistencijos temomis. Šiais metais VJF lėšomis išleista 70 psl. knygelė „Vydūno laišakai skautams“.

1979.V.10 paskirta \$6000.00 paskola Los Angeles ASS skyriui pagaminti Vilniaus universiteto 400 metų sukaktuvinį medalį. Jaunojo veikėjo premija paskirta fil. kun. A. Saulaičiui, SJ, už sėkmingą darbą su lietuvių jaunimu. XII.6 nutarta leisti A. Šapokos redaguotos „Lietuvos Istorijos“ ketvirtą laidą.

1980.X.24 metinė premija pavadinta Vydūno Jaunimo Fondo premija. Šiometinė įteikta lituanistinių mokyklų

mokytojai ir VI Tautinių Šokių šventės organizatorei-pravedėjai fil. N. Pupienei. Metinis išmokėjimas pasiekė rekordinę \$26,400 sumą.

1981.II.25 nutarta nauja laida pakartoti Vydūno knygą „700 Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen“. VI.8 Patvirtintos taisyklės metinei paskolų sumai riboti. VI.15 gauta iš knygrišyklos „Lietuvos Istorija“, kurios išleidimas kainavo 18,000 dol. VII.3 metinė premija paskirta fil. A. Vasaičiui už sėkmingą „I Lituani“ operos muzikinį paruošimą ir pravedimą.

1981 vasarą paremtas pirmasis Lituanistikos seminaras skautams finansais ir knygomis jaunimui. Ketvirtojo Mokslo/Kūrybos simpoziumo proga ASS suorganizuoto V. Krėvės „Raganiaus“ sceniniam pastatymui suteikta \$1,000 parama.

1982.I:1 bendra fondo išmokėjimų suma pasiekė \$198,199.33; paskolų išduota \$102,403.00

III.23 priimtas naujai perredaguotas VJF „By-law“. 100 metų įsteigimo sukakčiai paminėti, nutarta perspausdinti dr. J. Basanavičiaus redaguotą „Aušros“ laikraštį, išleidžiant dviem knygomis

*Akimirka iš paskutinio praėjusios kadencijos ASS vadijos posėdžio.
J. Tamulaičio nuotr.*

PINIGINĖ APYVARTA 1952–1982

Pajamos:

pilnai ir dalinai gražintos paskolos.....	67,887.38
kalėdinių atvirukų vajai.....	95,806.08
įvairios asmenų aukos.....	14,572.50
ASS skyrių aukos.....	4,502.11
palūkanos už indėlius bankuose ir skol..	10,595.92
parduoti leidiniai ir knygos.....	13,109.51
iš viso pajamų.....	\$206,473.50

Išmokėjimai:

127 paskolos studentams.....	102,903.00
32 lituanistinės stipendijos.....	5,349.00
knygų leidimas.....	20,193.65
lituanistinėms mokykloms.....	7,120.00
pašalpos skautų ir kt. organizacijoms.....	13,966.74
metinės premijos.....	3,195.00
kalėdinių atvirukų leidimas.....	37,858.50
administracija (inv., paštas ir kt.).....	7,613.44
iš viso išmokėta.....	\$198,199.33

1970 lapkr. 4 įteikiama 100-ji VJF paskola fil.
G. Vilkaitei-Miceikienei

*Akimirka iš VJF Tarybos
posėdžio: D.Korzonienė, Edm.
Korzonas, J.Gimbutas ir
T.Remeikis.*

PASKOLOS — STIPENDIJOS

Šiuo metu valdyboje yra du prašymai paskoloms ir vienas lituanistinei stipendijai. Iš viso per 1981 metus lietuvių jaunimo reikalams paskirta ir išmokėta 27,130.56 dol. Tai yra penktadalio sumos, kurią paskyrė Lietuvių Fondas, turėdamas pusterčio mil. dol. kapitalo (VJF kapitalas yra tik 55,700,21 dol.).

*

Paskolų išmokėjimas vietovėmis: JAV — 99 paskolos, Vokietija — 17, Lietuva — 3; po vieną paskolą išmokėta Airijoje, Argentinoje, Australijoje, Anglijoje, Meksikoje, Turkijoje, Švedijoje ir Kanadoje/Škotijoje. JAV išduotas devynios paskolos organizacijoms.

*

Lituanistinės stipendijos pagal vietas: JAV — 24 stipendijos, Vokietija — 6, Kanada — 1. Bendras stipendijų — paskolų skaičius — 168.

METINĖ TARYBOS SUEIGA

Metinį VJF valdybos atskaitomybės knygų patikrinimą šiemet atliko fil. R. Strikas (pirm.) su nariais fil. G. Remiene ir fil. P. Šalčiūnu. Atskaitomybė ir dokumentai rasti tvarkoje, revizijos aktas

pristatytas fondo tarybos metiniam posėdžiui, kuris visada kviečiamas balandžio mėn. pabaigoje.

Šių metų posėdžiui vadovavo tar. pirm. dr. T. Remeikis. Posėdžio eigoje buvo priimtas fondo „By-law“, kuris pakeis iki šiol vartotus du skirtingus — lietuvių ir anglų kalbomis. Metinės veiklos pranešimus padarė tarybos ir valdybos pirmininkai bei išdininkas V. Garbonkus.

Kadenciją taryboje baigė G. Remienė, J. Dainauskas, D. Eidukienė ir L. Grinius. Pirmieji trys perrinkti naujai kadencijai, naujai išrinktas E. Kulikauskas iš Los Angeles. Tarybos pirmininkės pareigos rotacine tvarka teko R. Lukienei, pavad. — V. Vasaitienei, sekr. — dr. R. Viskantai.

Buvo diskutuojama prieš šimtmetį leisto „Aušros“ laikraščio perspausdinimo reikalas bei patalpų fondo bei leidyklos reikalams įsigijimas; šiems sumanymams pritarta.

Darbingame ir ligi vėlumos užsitęsusiame posėdyje dalyvavo visi Chicagoje gyveną VJF tarybos nariai, o taip pat dr. J. Gimbutas iš Bostono ir dr. R. Viskanta iš West Lafayette, Ind. Svečias iš Bostono atvežė ir įteikė A. Puskepalaičio paliktą Vydūno portretą (tapytą dail. J. Pautieniaus 1949 m. Detmolde), kurį jis skyrė Vydūno Jaunimo

*VJF Tarybos posėdžio dalyviai
š.m. gegužės 28 d. Chicagoje.*

Fondui. Ši brangi dovana dabar bus saugoma Chicagoje, fondo valdybos žinioje.

Šia proga paminėta, kad fondo jau baigiama paruošti Vydūno knygos „700 Jahre deutsch-litauischer Beziehungen“ nauja laida. Šis Vydūno stambus veikalas buvo išleistas Tilžėje 1932 m., o sek. metais nacių sunaikintas. Yra pasižadėjimų leidimą paremti aukomis. Vasaros pabaigoje tikimasi pradėti knygos platinimą.

Praėjusių metų kalėd. atvirukų vėjus nevyko labai sėkmingai, nors jie buvo patys geriausi per 30 metų. Už platinimą atsiskaitė 750 pirkėjų, 250 neatsiuntė prašytos sumos. Manoma, kad ne visiems jie buvo priimtini. 1982 metų atviriukus

jau ruošia fil. Giedra Gustaitė Los Angeles mieste.

Prie VJF buvo suorganizuotas kalėdinio gerojo darbelio vėjus filisteriui K.P. padėti.

Paskolų gražinimas vyko normalia vaga: pilnai atsiskaitė 3 skolininkai, devyni siuntė savo dalinius mokėjimus. Vokietijoje mums talkina Labdaros draugija (vadovaujama p. J. Glemžos), kuri padeda išieškoti skolas. Turima sunkumų su 4 skolininkais JAV. Šiuose teisiniuose dalykuose darbuojasi advokatė fil. R. Tamošiūnienė.

**/VJF Kalendorių ir apyskaitų
informaciją apie VJF paruošė
fil. Vyt. Mikūnas/**

*R.Lukienė (naujoji pirm.), T.Remeikis ir
V.Vasaitienė.*

D.Korzonienės nuotr.

Kadenciją baigias VJF Tarybos pirm. T. Remeikis perduoda pareigas naujai išrinktam Tarybos prezidiumui. Iš kair.: R.Viskanta,

Jaunimas suarsto

AKADEMIKĖS SKAUTĖS PROFILIS

Indrė Žadeikytė

Jauna lietuvaitė sulaukia šešerių metų ir ją tėvai įrašo į paukštytes. Paaugusi ji tampa skaute, o vėliau duoda vyresniosios skautės įžodį. Kai lietuvaitė pradeda studijas universitete, ji turi progą įstoti į Akademikų Skaučių Draugovę — ASD.

ASD kandidačių programos konspektas rašo: „Akad. Skaučių Draugovė yra lietuvių skaučių akademikų organizacija, įkurta Lietuvoje 1924 m. spalio 16 d.“ Organizacija įsisteigė Kauno universitete. Konspekte toliau sakoma, kad „ASD yra nepolitinė ideologinė organizacija, kuri vadovaujasi skautybės ideologijos dvasia ir stengiasi išlaikyti savo nepriklausomumą nuo kitų organizacijų.“

ASD, kartu su korp! Vytis (studentų skautų organizacija) ir Filisterių Skautų Sąjunga (mokslus baigusią vienetą), sudaro Akademinį Skautų Sąjūdį — ASS.

ASD veikia jau arti 60 metų. Įsikūrusi nepriklausomybės laikotarpiu Lietuvoje, po Antrojo pas. karo ji atsikūrė stipriu judėjimu Vokietijoje. Lietuviams atvykus į JAV, organizacija vis stiprėjo: studentės visoje Amerijoje (o ypač Chicagoje ir Urbanoje) tęsė organizacijos veiklą.

Daug kas per dešimtmečius pasikeitė. Tėvynėje ASD veikla buvo lietuvių, tarp lietuvių, pradėta lietuviškame universitete. Dabar veikiama Amerikoje, tarp

Būrelis ASD narių Chicagos metinėje šventėje

visų kitų lietuviškų ir amerikietišκών studentų organizacijų. Kartu su veiklos sąlygomis pasikeitė ir pačios studentės skautės: žinoma, kad dabartinių akademikų mintys skiriasi nuo pirmųjų akademikų minčių. Ką šiandien ASD narės galvoja, ką jos veikia? Kokios yra jų nuomonės ir pažiūros įvairiais klausimais?

Man buvo įdomu sužinoti atsakymus į daugelį dalykų. Todėl išsiunčiau sąrašą klausimų trisdešimčiai ASD Chicagos skyriaus narių. Iš viso šis skyrius turi apie 70 sesių. 22 iš užklaustųjų atsiuntė savo atsakymus, 8 neatsiliepė. Toliau seka pateiktieji klausimai ir sesių atsakymai. Tikiuosi, kad visiems bus įdomu!

Kurį universitetą lankai arba lankė?

15 narių lanko ar lankė Illinois universitetą Chicagoje, įskaitant dvi, kurios lanko šio universiteto „Medical Center“. Trys lanko ar lankė St. Xavier kolegiją, po vieną lanko-lankė Northwestern ar De Paul universitetus, Columbia ar Daley kolegijas.

Matome, kad dauguma šių ASD narių studijuoja Illinois u-te. Prieš 20 metų panašiai stipri veikla buvo Urbanoje.

Ką studijuoja arba kokį laipsnį įsigijai?

Keturios studijuoja prekybinius mokslus, dvi narės — geografiją; po vieną studijuoja pedagogiką, inžineriją, gail. seselės mokslus (nursing), kalbos patalogiją, ekonomiką, sociologiją, mediciną, medicinos technologiją, biologiją, fotografijos meną, politinius mokslus, farmaciją, „medical records administration“.

Galima sakyti, kad, nors 4 narės studijuoja prekybinius mokslus, apskritai, narės turi labai įvairius pamėgimus.

Lankydamasi universitetą, ar bendrauji su kitais lietuviais studentais?

Visos narės, išskyrus vieną, atsakė teigiamai. Nebendravusioji pasisakė, kad jos mokykloje nebuvo kitų lietuvių.

Jeigu lankai-lankei Circle, ar esi kada lankiusi lietuvių kalbos kursą?

Kaip anksčiau minėta, 15 narių lankė lankė Chicago Circle. Iš jų 6 lankė šiuos kursus, 9 nelankė.

Kurią lietuvišką spaudą bei knygas ASD narės skaito?

Atsakymus į šį klausimą lengviausia apibūdinti schema (ji nededama, red.). Įdomu pridėti, kad kai narės surašė, ką jos skaito, 100% narių išvardino DRAUGO dienraštį pirmoje vietoje. Antroje vietoje populiariausias leidinys yra Skautų Aidai, o trečioje — Mūsų Vytis.

Į kuriuos lietuviškus renginius buvai apsilankiusi paskutiniaisiais metais?

14 narių lankė šokius ir šventes, 6 lankė koncertus, po 4 vyko į Lietuvių operą arba Madų parodą, po 3 narės buvo meno ir foto parodose ar įvairiose paskaitose; dvi buvo Vasario 16 minėjime. Kai kurios narės dar lankė Kaziuko mugę, vakarones, minėjimus, rekolekcijas, Dramos festivalį, Ateitininkų kongresą, Poezijos dienas.

Kokiems kitiems lietuviškiems junginiams priklausai?

14 (iš 22 atsakiusių) narių priklauso dar ir kitiems vienetams: 9 — taut. šokių grupėms, 6 — skaučių tuntams, 2 — PLJS; po vieną priklauso Dainavos ansamblui,

Vaivos vienetui, Lietuvių foto archyvui, Universiteto lietuvių klubui, Chicagos liet. moterų klubui, Lietuvių moterų federacijai.

Ar iš principo norėtum gyventi nepriklausomoje Lietuvoje?

Nors 21 narė pasisakė, kad nepriklausomos Lietuvos atveju nuvažiuotų ten pasisvečiuoti, tačiau apie nuolatinį apsigyvenimą 16 narių atsakė — ne; dvi atsakė teigiamai, o keturios neatsakė arba neturėjo šiuo klausimu nuomonės. Keletas atsakymo pavyzdžių:

—nenorėčiau gyventi Lietuvoje, nes Amerika yra mano gimtoji šalis.

—nenorėčiau, nes jau esu gerai įsitaisiusi Amerikoje.

—aš užaugau Amerikoje ir myliu šį kraštą; nenorėčiau gyventi Lietuvoje.

—būtų gera aplankyti Lietuvą, bet nemanau, kad galėčiau palikti savo gimtąjį kraštą (taip, kaip tėveliai nenorėjo Lietuvos palikti).

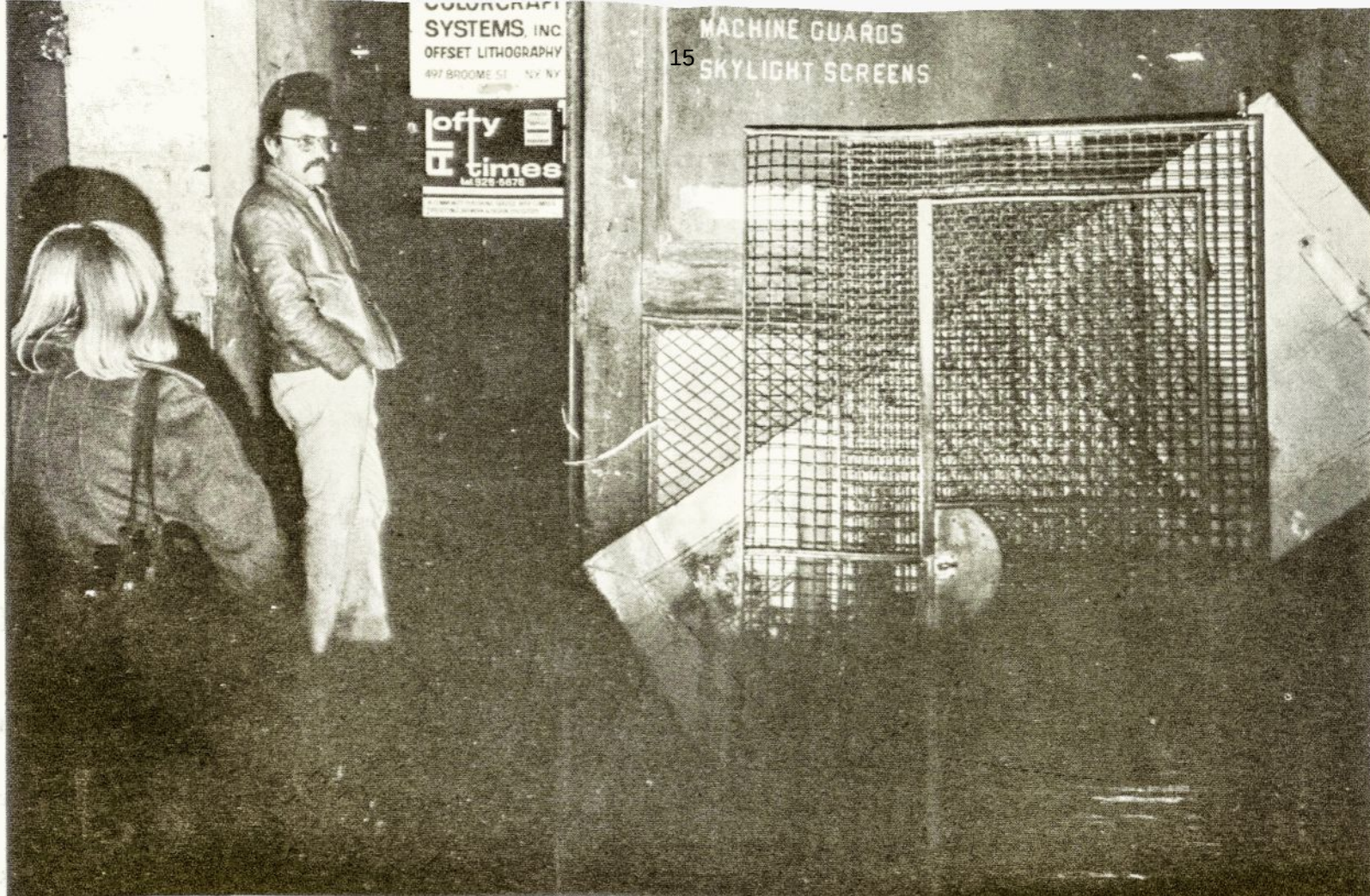
—ne. Esu gimęs Amerikoje ir esu pilietė. Be to, JAV teikia žmonėms daugiau progų pasiekti gero gyvenimo ir asmeniškų gyvenimo tikslų.

—nenorėčiau: toks persikėlimas būtų mums visiems gan traumatiškas, ir nežinia, kokios būtų pasėkmės — kaip galėtumėm prisitaikyti prie kitos kultūros? Tačiau aš nemanau, kad toks mano nusiteikimas nenorėti Lietuvoje gyventi panaikina mano lietuvišką identitetą ar teisę sakyti, kad aš esu lietuvių tautos. Jei Lietuva būtų nepriklausoma ir jei būtų proga, norėčiau ten pagyventi kelerius metus — tuo laiku ypač pasidalinti savo profesinėmis žiniomis su Lietuvos lietuviais.

Šia proga paminėtina, kad 8 narės jau yra Lietuvą lankiusios.

Keliose akademikių renginiuose dalyvavai 1981 metais?

13 narių dalyvavo penkiuose ar daugiau renginių, 5 sesės lankė 3—4 renginius, 3 dalyvavo 0—2 renginių. Mano daviniai rodo, kad tos akademikės, kurios atsakė, aktyviai dalyvauja organizacijos veikloje. Lieka vienas

Eug. Būtėno nuotr.

klausimas: ar atsiliepimas į pateiktus klausimus yra lygus veiklumui organizacijoje?

Kuriuose dalyvavai?

14 narių dalyvavo sueigose ir paskaitose, 9 — blynų baliuje, 9 — kandidačių apklausinėjime, 7 — metinėje šventėje, 7 — naujų narių krikštynose; po keturias dalyvavo rekolekcijose, susipažinimo arbatėlėje ar vyr. skautės įžodyje, ar studijų dienose. Trys dalyvavo Kaziuko mugėje, o po vieną buvo mergvakaryje ar žiemos stovykloje.

Pateikdama šį klausimą, aš sąmoningai narėms nesiunčiau tų metų įvykių sąrašo: buvo įdomu patirti, kurios sueigos narėms buvo įdomesnės, t.y. jeigu buvo įspūdingos, narės jas atsimins ir surašys.

Jei pati galėtum ką nors pakeisti Akademikių Skaučių Draugovėje, ką pakeistum?

10 sesių atsakė „nieko“ arba neatsakė, viena norėjo sumažinti valdybos įtaką, 5 pageidautų sujungti ASD su korp! Vytis, o kitos 5 norėtų pakelti narių entuziazmą, pvz.:

—norėčiau, kad daugiau merginų būtų aktyvesnės narės. Atrodo, kad visada tik tos pačios ateina į susirinkimus.

—aš labai norėčiau, kad sueigas ir susirinkimus lankytų daugiau narių. Galvoju, kad reikėtų atkreipti dėmesį į ASD narių skaičių ir žiūrėti, kas ką lanko. Po to — braukti iš sąrašo visas, kurios niekur nedalyvauja ir nieko nedaro. Tuo būdu sumažėtų narių skaičius, bet liktų tos, kurios prisideda prie veiklos.

Viena narė taip atsakė: „Manau, kad mūsų organizacija yra susilpnėjusi keliose srityse — lietuviškume ir akademiškume, — juos reikėtų atitaisyti. Lietuviškumą turėtume sustiprinti organizacijoje, o kiekviena asmeniškai nutarti, kad mums lietuvių kalba yra svarbi ir kad reikia jos naudojimą ugdyti visokiais būdais, pvz. įvairių temų diskusijomis, kalbos naudojimu tarpusavyje ir t.t. Norėčiau matyti mūsų kartos nares aktyviai įsijungiančias į Sąjūdžio akademinį gyvenimą, kviečiančias paskaitininkus su diskusijomis apie literatūrą, istoriją, sur-

uošiančias išvyką į teatrą, ar į koncertus, dalyvaujančias spaudoje ir pan. Man rūpi, kokios prastos kokybės yra akademikų žurnalas MŪSŲ VYTIS, ir dar daugiau rūpi, kad niekas tuo nėra susirūpinęs. Taip pat reikėtų raginti akademikes dalyvauti platesniame lietuvių akademiniame gyvenime, kaip lituanistiniuose kursuose ir t.t. Manau, kad reikėtų sujungti ASD ir korp! Vytis ir iš pagrindų atitaisyti problemas, kurios iškyla dėl tokio padalinimo pagal lytis nuo pat jaunų skautavimo dienų. Vyrai ir moterys turi išmokti kartu galvoti ir dirbti, o ne tik šokiuose ar blynų baliuje susitikti. ASS nariams vėl reikia pajusti Sąjūdžio svarbą savo gyvenimuose ir lietuviškoje aplinkoje ir vėl iškelti ASS gerą vardą visuomenės akyse.“

Jei nesi ištekėjusi, ar, iš principo, norėtum labiau tekėti už lietuvių ar kitataučio?

7 narės atsakė — už lietuvių; 9 pasisakė už lietuvių, bet, jei rastų tinkamą kitatautį, tai už jo tekėtų. Seka keletas įdomesnių atsakymų:

—už lietuvių, nes būtų lengviau susikalbėti su giminėmis ir turėtum daugiau ko bendro.

—nesvarbu, ar lietuvis ar ne, tik svarbu, kad mane mylėtų.

—norėčiau tekėti už lietuvių, nes tokiu atveju abu panašiai būtume užaugę ir turėtume tuos pačius papročius, tikėjimą ir t.t.

—už lietuvių, nors gyvenime nebūtinai viskas susiklosto, kaip nori. Žmogus vis tiek lieka svarbesnis už tautybę vedybiniame gyvenime.

Jei susilauktum vaikų, ar juos mokytum lietuvių kalbos?

12 narių užtikrino — taip; 6 atsakė — būtinai, po vieną pasisakė — tikrai lietuviškai, bandyčiau, žinoma, mėginčiau.

Atsakymų pavyzdžiai:

—jei ištekėčiau ir už amerikiečio, mano vaikai vis tiek mokytųsi lietuvių kalbos.

—nesvarbu, ar mano vyras būtų

lietuvis, ar ne. Jei būtų nelietuvis, man būtų svarbu, kad jis mano norą mokyti vaikus lietuviškai gerbtų ir suprastų.

—aš esu labai laiminga ir dėkinga, kad išmokau lietuvių kalbą. Yra gera mokėti kitą kalbą. Būtų gerai išlaikyti lietuviybę mūsų šeimose.

Ar vežtum vaikus į šeštadieninę mokyklą?

Visos 22 atsakė — taip! Atrodo, kad ateityje bus pilnos lietuviškos mokyklos ir gal net reikės daugiau jų įkurti!?

Ar norėtum, kad tavo vaikai būtų skautai?

12 narių atsakė paprastai — taip, o 10, atsakiusios teigiamai, dar pridėjo kelias mintis:

—pati užaugau skaute, taip ir vaikus auginčiau.

—norėčiau, kad jie būtų skautai, nes aš taip užaugau. Bet būtų gerai, jeigu ir ateitininkais jie taptų.

—skautavimas išlavina ir moko žmones.

—aš buvau skautė nuo pat mažens. Man buvo gera proga susipažinti su kitais lietuviais ir t.t.

—norėčiau, kad būtų skautai, bet norėčiau matyti pasikeitimų skautų organizacijoje, pvz. daugiau lietuviškumo, organizuotumo, skautų, -čių sujungimo, daugiau diskusijų.

Ar manai, kad yra svarbu Amerikos lietuviams gyventi arti vieni kitų, neišsikraustyti į miestą, kuriame nėra lietuvių?

19 narių principu atsakė — taip, su savo komentarais:

—svarbu gyventi arti vienas kito, kad išlaikytume liet. kultūrą.

—lietuviškumas yra stipresnis gyvenant artumoje. Vaikai auga kartu ir susitinka su kitais lietuviais, todėl yra geresnė galimybė, kad jie užaugę vestų lietuvaite.

—yra svarbu turėti lietuvių centrų/miestus, bet kartais veikla mažesniuose miestuose yra taip pat stipri. Atrodo, kad lietuviai yra vieningi.

—man atrodo, kad jeigu negyvensi arčiau kitų lietuvių, tai bus daug lengviau

lietuviškumą prarasti.

—būtų geriau, kadangi liet. organizacijos galėtų stipriau veikti.

—svarbu tuo, kad yra lengviau palaikyti kontaktus, o turint vaikų, yra lengviau juos išauklėti lietuviškai, kai jie užauga kitų lietuvių tarpe.

—taip, yra malonu žinoti, kad netoli esama lietuvių, su kuriais gali pabendrauti.

Viena sesė argumentavo skirtingai: nebūtinai, jei esi stiprus savo lietuviškumu. Manau, kad labai artimų centrų (kaip Marquette Parko) laikai baigiasi. Tas yra gerai, nes esama padėtis priveda prie nereikalingo užsidarymo ir, pagaliau, neapykantos tai vietai. Gerai yra, jei užtenkamai arti gyvenama, kad galėtų suvažiuoti.

Kokio nusistatymo esi politiniu požiūriu: liberalė, demokratė, vidurio pažiūrų, respublikonė, konservatyvi?

Į šį klausimą atsakė 21 narė; viena kolegė savo polit. nusistatymo nežinojo. Iš atsakymų ryškėja, kad daugiausia mūsų akad. skaučių yra vidurio pažiūrų — 11. Trys narės pasisakė esančios liberalės, kitos trys — respublikonės, dvi save skiria prie konservatyvių. Tik viena sesė save laiko demokratė.

Jei turėtum progą, ar norėtum dalyvauti politikoje?

6 narės atsakė — taip, 15 atsakė — ne, viena atsakė — gal?

Ar esi už ar prieš branduolinę energiją?

10 narių pasisakė — prieš, 8 sesės — už, 4 neatsakė. Įdomesnės mintys PRIEŠ:

—mus visus užmuš kada nors. Jei žmonės žinotų, kaip teisingai tą energiją naudoti, tai aš būčiau nieko prieš. Bet tikiu, kad jie nesupranta visko apie branduolinę energiją.

—labai prieš, kadangi mes neužtenkamai gerai pažįstame atominę jėgą.

Keli pasisakymai UŽ:

—man atrodo, kad nėra daug pavojaus, jeigu branduolinis projektas yra gerai išstudijuotas ir tinkami žmonės toje srityje dirba.

—kiekvienas naujas išradimas ar

nauja technologija nėra pavojingi; pavojingi yra tik žmonės, kurie tą technologiją naudoja blogiems tikslams.

—su kiekvienu nauju dalyku yra baimės ir nežinomumų, bet be jokios rizikos nėra progreso.

—branduolinė energija yra gera, jeigu ji naudojama geriems tikslams ir labai atsargiai.

Ar manai, kad Amerika turėtų įsileisti neribotą skaičių pabėgėlių iš kitų valstybių (meksikiečius, laivais pabėgusius azijatus)?

6 narės atsakė teigiamai, 14 atsakė — ne, 2 neatsakė. Įdomesni atsakymai:

—Amerika yra imigrantų valstybė. Tikrai nusikaltėlių nereikėtų įsileisti.

—USA yra vienintelis kraštas, į kurį pabėgėliai gali atvykti ir tikėtis pasiekti geresnio gyvenimo.

—kiekvienas žmogus turi teisę sau susirasti geresnį gyvenimą.

—Amerika visada ištiesdavo ranką kitataučiams. Jei taip nebūtų buvę, mūsų tėvai dabar kitur būtų gyvenę. Tačiau Amerika negali įsileisti begalę pabėgėlių, nes kai kurie bėga iš savo krašto po nusikaltimo, o čia atvažiavę tampa bedarbiais ir t.t. Amerika turėtų sekti įsileidžiamuosius ir nebūtinai visus priimti. Bet mūsų kraštas yra didelis: jis turėtų vis vien likti galimybių kraštas.

Įspūdingesni atsakymai PRIEŠ:

—pabėgėliai turi būti įleidžiami su saiku, jiems privaloma parūpinti darbus ir butus.

—jau dabar matome, kad ispanų kalba darosi antroji Amerikos kalba. Vietiniai žmonės nepajėgia išlaikyti tokio didelio skaičiaus bemokslių ir bedarbių imigrantų.

—man atrodo, kad būtina riboti skaičių žmonių, kuriuos Amerika priima. Gret bus, kad kitų valstybių pabėgėliai ir bemoksliai turės geresnius darbus negu mes, kurie čia visą gyvenimą mokėmės.

—reikia griežčiau tvarkyti tuos, kurie nelegaliai atvyksta.

—neįsileisti žmonių būtų prieš Amerikos principus, bet yra sunku visus išlaikyti. Reikia imigraciją riboti, bet taip pat būtina atsižvelgti į pabėgimo tikslą.

Ar esi už ar prieš mirties bausmę?

14 narių pasisakė už, 5 buvo prieš, 3 svarstė abi galimybes.

Idomesni atsakymai UŽ:

—manau, kad jeigu būtų mirties bausmė, sumažėtų nusikaltimų.

—sakyčiau, kad reikia nusikaltėliams atsilyginti panašiu būdu — akis už akį, kaip sakoma. Tada nusikaltėlis nepakartotų nusikaltimo.

—jei sveiko proto žmogus nužudo kitą, jis neturėtų teisės pats gyventi.

—man nesvarbu, ar žmoniška, ar ne: tas, kuris gali nužudyti ar atlikti kitus bjaurius nusikaltimus, turi būti nubaustas. Dažnai nusikaltėlis išbūna kalėjime kelerius metus, o išleistas vėl nusikalsta. Mirties bausmė būtų bauginimo priemonė kitiems.

Ar esi už ar prieš „Equal Rights Amendment“?

11 narių pasisakė — už, viena buvo prieš; 10 atsakė dar kitaip.

Keletas komentarų UŽ:

—aš darau profesinę karjerą ir noriu, kad mano teisės būtų apsaugotos.

—Kaip gali žmonės nebūti lygūs?

—asmeniškai aš niekad nesu jautusis silpnesnė už vyrus (ne fiziškai) ir manau, kad būtų gražus formalumas tą pripažinti Amerikos konstitucijos „amendmentu“.

—yra daug nelygybės ir trūksta tikrai gerų argumentų prieš ERA.

—moterys gerai dirba, kartais net geriau už vyrus.

Kiti pasisakymai:

—galvoju, kad moterys negaus kažko daugiau iš ERA. Dabar irgi yra įstatymai, bet niekas jų nepaiso. Vyrų vis dar valdo pasaulį.

—nenorėčiau eiti į kariuomenę, bet darbe turi būti lygybė.

—aš esu nei už, nei prieš ERA, bet galvoju, kad yra tinkama mokėti moterims tą pačią algą kaip vyrams už tą patį darbą.

—mes nesam lygios fiziškai, bet protiška esame lygios.

—aš esu už ERA tik ta prasme, kad moterys turėtų gauti tą patį atlyginimą kaip ir vyrai už tą patį darbą. Kitais atvejais, aš manau, kad moterys, beplatinančios ERA idėją, vien tik nori gauti daugiau dėmesio.

Kaip turėtų bausti asmenis, kurie mėgina nužudyti valstybės „galvas“?

Atsakymai šiuo klausimu įvairūs:

—tokie asmenys serga, bet manau, kad juos reikia atitinkamai nubausti: tiksliai mirties bausmė arba beprotnamiai.

—kad ateityje tokių dalykų neatsitiktų, mums reikėtų tyrinėti, kodėl jie žudo.

—aš tokius žvėris primuščiau ir ilgai laikyčiau užrakintus, kad jie tokio dalyko negalėtų pakartoti.

—tiksliai mirties bausmė!

—mirties bausmė, kad jie nepamatytų savo vardo laikraščiuose ir istorijos knygose.

—kurie mėgina žudyti ar nužudo valstybės galvą, turi būti baudžiami sunkiausia to krašto bausme. Kaip buvo sakyta apie Sadato nužudymą: „Nužudė ne tik vieną žmogų, bet gal ir visos tautos viltį ir sielą.“

—jeigu jiems valstybės vado nužudymas nepavyksta, turėtų būti nubausti kalėjimu; bet jeigu nužudoma, nusikaltėliams turėtų būti įvykdoma mirties bausmė.

Ar galvoji, kad šių dienų televizijos programose ir kino filmuose yra per daug žiaurumų? Ar tai kenksminga vaikams, kurie žiūrėdami susidaro iškreiptą pasaulio vaizdą?

Kelios narės nesutiko:

—mažiems vaikams turi būti uždrausta tokias programas ir filmus žiūrėti. Gi paaugusiems yra geriau matyti žiaurumus filmuose, negu patiems eiti gatvėse muštis.

—aš negalvoju, kad yra per daug žiaurumų. Leisdami vaikams žiūrėti tokias programas, tėvai turi išaiškinti, kas iš tikrųjų darosi.

—TV programose ir filmuose yra daug žiaurių dalykų, bet manau, kad vaikams tai neduoda iškreipto pasaulio vaizdo, nes ir tikrovė yra žiauri. Daugumai vaikų nereikia televizijos, kad tuos žiaurumus pamatytų: jie tą mato kasdien savo namuose ir apylinkėje.

Dauguma sesių sutinka:

—pati labai mažai televizijos žiūriu — trūksta laiko, o ir gerų programų labai mažai. Tik 11-tą kanalą žiūriu. Manau, kad yra kenksminga mažiems vaikams, kurie daug laiko praleidžia prie televizijos, stebėdami žiaurumus.

—vaikai prisižiūri tiek žiaurumų, kad jie praranda bet kokią jautrumą.

—programos ir filmai yra žiaurūs, bet yra tėvų reikalas, ką jų vaikai (ar jie patys) žiūri.

—programos yra per žiaurios, bet jos yra populiarios.

—labai kenkia vaikams, bet ką kita jie žiūrės? Visi filmai yra tokie patys.

—tėvai turėtų kartu su vaikais žiūrėti programas ir padiskutuoti šiuos reikalus. Suprantama, kad vaikai jau paaugę, jie gali ir turi suprasti, kad gyvenimas nėra nei labai gražus, nei labai lengvas.

Ar manai, kad turėtų leisti moterims tapti kunigais?

13 narių atsakė — taip, 6 atsakė — ne, 3 komentavo dar kitaip.

Už moterų kunigystę:

—neturėtų būti lyties skirtumo, jei asmuo nori Dievo žodį platinti.

—ateityje truks vyrų kunigų.

—taip, bet pirma reikėtų leisti kunigams vesti.

—aš galvoju, kad vieną dieną vis tiek moteris bus kunigais, nors daug kas to

negalės priimti, nes bus neįprastas dalykas. Bet jeigu moteris gali būti teisėja Aukščiausioje teisme, tai netrukus bus ir moterų kunigų.

—kodėl ne?

—moteris tą patį darbą gali atlikti, ir gal net dar geriau.

—kodėl moteris norėtų būti kunigu, negaliu įsivaizduoti, bet turėtų leisti toms, kurios nori.

—moteris galėtų kunigavimo darbą atlikti taip, kaip ir vyrai; gal moteris, naudodamos savo naujas idėjas, galėtų stipriau suartinti bažnyčią su parapijiečiais.

—sunku būti nare bažnyčios, kuri mane laiko antraeile piliete, nes aš esu moteris. Šiais laikais esama tiek mažai kunigų, kad yra net nelogiška galvoti to neleisti. Nemanau, kad Biblijoje apreikšta vien vyrų kunigystė.

Kunigystė ne moterims:

—aš nemanau, kad moteris turėtų tapti kunigais. Čia nėra ERA klausimas. Jeigu moteris nori religinio gyvenimo, jos gali tapti vienuolėmis.

—Kristus išrinko tik vyrus būti apaštalais. Tuo pačiu Marija negavo pozicijos Bažnyčioje. Būtų daug lytinės įtampos tarp moterų ir vyrų kunigų. Moteris jau taip ilgai buvo vienuolėmis ir joms to užteko.

—iš tradicijos vyrai yra kunigai. Moteris turi savo pareigas Bažnyčioje kaip seselės. Man rodos, kad kunigystė yra vyrų rolė.

UŽBAIGIANT

Ką galima trumpai pasakyti apie šių dienų akademikos skaites?

Iš pasisakymų atrodo, kad jos yra savarankiškos, jos mokslo sritis pasirenka pagal savo pačių norus ir gabumus. Jos gausokai dalyvauja visuomenės veikloje. Akademikės yra susidariusios nuomos apie šiandien svarstomus klausimus, nebijo viešai šių savo nuomonių išreikšti. Jų pažiūros yra įvairios. Akademikės vertina lietuvių ir ją ugdo bei remia.

[redacted] lykiāi ir [redacted] komentārāi

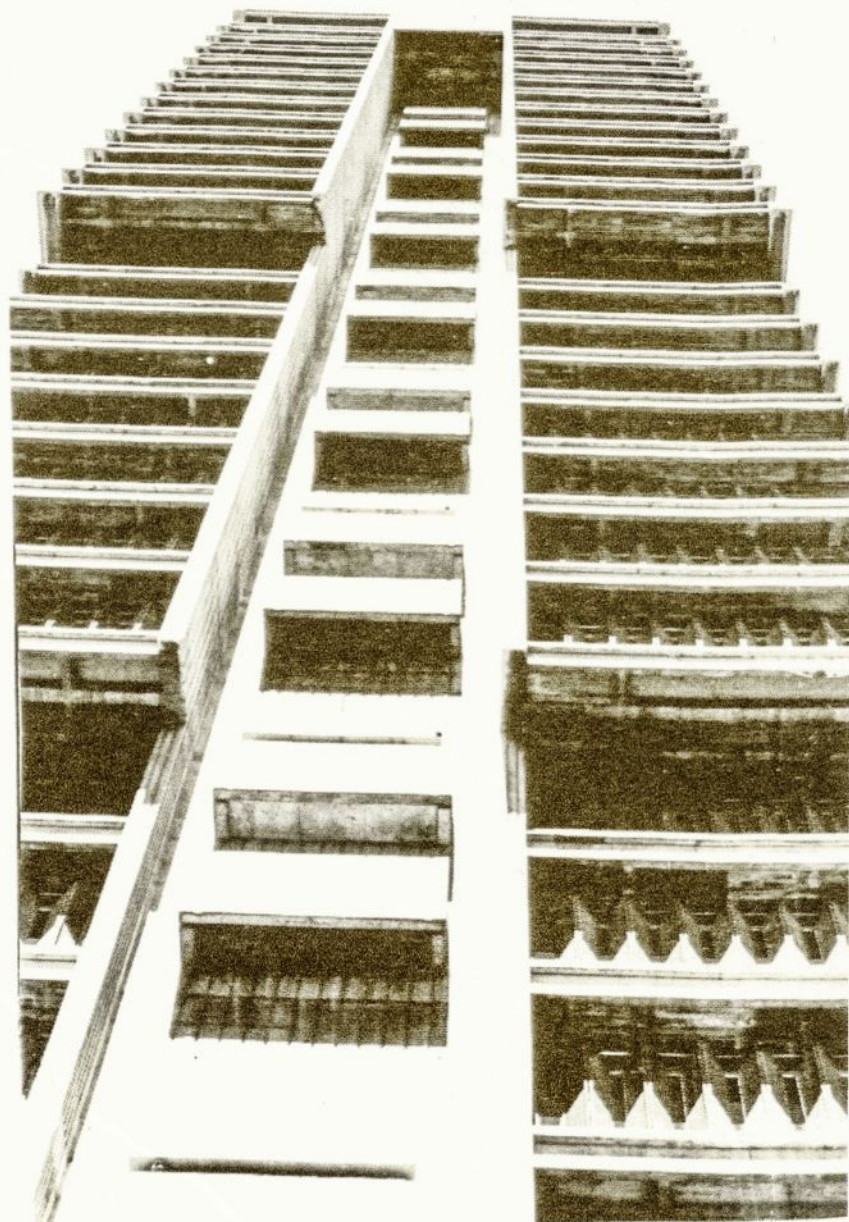
KAI ĪSTEIGSIME LITUANISTIKOS KATEDRĀ...

Lituanistikos katedrai īsikūrus Cirkelyje, bus dar daugiau progū lietuviams studentams žinias pagilinti ir papildyti šīame universitete. Galime tik džiaugtis, kad Cirkelis ir Chicaga buvo parinkta vieta šiai katedrai.

Jau šīuo metu profesorē Marija Stankus-Saulaitē ir Gintaras Aukštuolis (abu ASS filisteriai) dirba lietuvīų kalbos srityje Cirkelyje. Kiekvienā ketvirtī Cirkelyje jie pasidalinē dēsto lietuvīų kalbos ir literatūros kursā. Praējusī ketvirtī dēstyti keturi kursai, o rudenī numatyti dar kiti keturi.

Tačīau už kelerių metū, pradējus pilnai veikti Lituanistikos katedrai Cirkelyje, bus galima īvesti daugiau lietuvīškū kursū, studentams to pageidaujant. Taip pat, īsteigus katedrā, bus ypatinga vieta profesoriui, kuris turēs īvairīų paskirčīų. Geriausia, kad jis galēs pilnā laikā dirbti vienoje srityje — tyrinēti lituanistikā ar istorijā. Jo vieta ir darbas bus užtikrinti surinktomis lietuvīų aukomis.

Kai lietuviai surinks 600,000 reikalingū dolerių padengti katedros īsteigimui, katedra pradēs veikti. Šie pinigai, īdēti ī bankā, neš palūkanas, iš kurių bus galima mokēti algā profesoriui ir jo sekretorei, užmokēti raštinēs īšlaidas ir algā studentams dēstytojams, kurie galētū dēstyti pradinīus lietuvīų kalbos kursus. Šiems aspirantams taip pat bus mokama alga ir atpalaiduojami nuo mokslapinigių. Tačīau čia yra tik siūlymai, kaip ta katedra galētū būti panaudojama. Jos tikroji paskirtis priklausys nuo to profesoriaus, kuris perims jos vairā.

University Hall pastato projekcija „Cirkelyje“. Čia dabar dēstomi lituanistiniai kursai.

Universitetas pradēs īēškoti tinkamo profesoriaus vadovauti šiai katedrai, lietuviams surinkus pirmuosius 200,000 iki 1983 metū. Pasiekus pusē pilnos sumos, katedra pradēs veikti 1984-85 mokslo metais. Jau yra pasiektas pirmasis 100,000. Lietuviai pagal sutartī turi surinkti 200,000 iki 1983 metū.

SUVAŽIAVIMAS, TRUKĖS 11 MĖNESIŲ

Beveik ištisus metus užsitęsęs, pagaliau baigėsi korespondencinis LSS Suvažiavimas, išrinkęs ateinančio trimečio aukščiausią Sąjungos vadovybę.

Sveikinant naujosios kadencijos vadovus, tuo pačiu nuotaiką kiek temdo gerokai komplikauta ir „gramozdiška“ mūsų LSS Suvažiavimų eiga: atrodo, jog kaskart ji būna ilgesnė ir ilgesnė. Kažkas yra tikrai netvarkoje, jei trejų kadencijos metų vadovybei išrinkti reikia skirti vienuolika susirašinėjimo, diskutavimo, registravimo, balsavimo (ir t.t.) mėnesių. Juk tai beveik visas kadencijos trečdalis!

Ketvirtame šio Suvažiavimo biuletenyje buvo pateikta du puslapiai siūlymų nutarimams Sąjungos organizaciniais, lavinimo, veiklos ir kt. klausimais. Iš praeities žinome, jog šie siūlymai — tai Suvažiavimo dalyvių pasisakymų suvestinė; joje atsispindi Sąjungos narių lūkesčiai, protestai, pastabos ateičiai ir t.t. Iš patirties taip pat žinome, jog tos suvestinės (daugumoje) atsiduria šalia kitų buvusios kadencijos bylų, sukraunamos į archyvinės dėžes (beje, kur yra LSS archyvas?) ir... tampa užmirštos. Gal kaip tik dėl to mūsų veikla kai kuriose srityse ir sušlubuoja, jog nebūna išgirstas „tautos“ balsas.

Sunku pasakyti, kodėl daugumai Suvažiavimo siūlymų nėra duodama jokios eigos. Gal naujai išrinktas vadovybes gula kiti rūpesčiai, gal jos turi savų planų veiklai tęsti bei gyvinti; gal kartais manoma, jog opiųjų problemų patogus „užmiršimas“ kaip nors pats išsprends? Galime taip pat teigti, kad Suvažiavimo siūlymai net neturi veiklai įtakos: veikla yra tiek efektyvi, kiek ją judina žemojo ešalono vadovai — tuntininkai, draugininkai ir t.t.

Visa tai vien tik prielaidos. Reikia taip pat pastebėti, kad ir patys siūlymai neretai yra buvę trafaretiniai, savo esme nieko konstruktyvaus nepasiūlę ir pan. Dėl jų nei nesirūpiname. Tačiau į vieną viršminėtų paskutinio Suvažiavimo siūlymų dalį Pirmija turėtų atkreipti skubų dėmesį: pusė šių siūlymų teksto liečia LSS Suvažiavimus — jų eigą, mokesčius, registraciją ir pan. Ar nenuostabu: turėdami geriausias pasaulyje komunikacines priemones, prityrusius ilgamečius administratorius ir gana drausmingas gretas, vis dėlto nesugebame praveisti trumpesnio, kompaktiškesnio Sąjungos Suvažiavimo. Ar negalėtų naujoji vadovybė sukišti galvas arba (kaip biuletenyje siūloma) sukviesti šiam tikslui specialią komisiją, kuriai pavestų paruošti paprastesnes, efektyvesnes ateities Suvažiavimų taisykles. Mums jų būtinai reikia!

Tokia komisija turėtų jau labai gerą startą: šio Suvažiavimo Prezidiumo pirmininkė fil. L. Rugienienė savo baigiamajame žodyje krūva pavyzdžių nurodo, kokios buvo Suvažiavimo eigos kliūtys.

*

Šia proga įdomu pakartoti ir kelias kitas mintis, kurias pateikia Prezidiumo pirmininkė. Apie AŠS ji tarp kitko sako:

„Studentų amžiaus grupė yra pati gausiausia lietuviškoje visuomenėje, bet mūsų studentija yra mažiausiai ir silpniausiai organizuota. Keista, kad šiame suvažiavime nebuvo nei vieno diskusinio klausimo A.S.S. reikalu. Tuo tarpu kai turėjo būti vienu iš pagrindinių. O kaip apie universitetą baigusį jaunimą? Man atrodo, kad jiems lietuvių tarpe veiklos tikrai per maža. Iš viso ar yra tikslu

vyresnį jaunimą organizuoti, mokslą statant organizaciniu pagrindu?"

Skaitant šios pastraipos teigimus, prieš akis iškyla labai įdomus paradoksas. Yra liūdnoka tiesa, jog organizaciniu požiūriu akad. skautų esama gerokai pabirusių, jie nededa pakankamai pastangų į savo gretas įtraukti studentų amžiaus skautiško jaunimo, maža Sąjūdžio dalis yra aktyvi savo šakoje. Tačiau atvertę medalio antrąją pusę, matome, jog visos Sąjungos mastu akad. skautų judrumas yra labai akivaizdus; ką tik pasibaigusiame Suvažiavime jie išrinkti į visus Pirmijos ir šakų vadovų postus. Pusė Tarybos narių yra akad. filisteriai, o iš tuzino Kontr. Komisijos, Garb. Teismo ir Rajono Vadų būrio septyni yra akad. skautai. Daug akad. skautų, -čių matome taip pat aktyviame vienetų vadovavimo darbe. Drįsčiau teigti, kad jų įsijungimas į Sąjungos vadovavimo darbą tikrai buvo prasmingesnis negu dalyvavimas Suvažiavimo biuletenių diskusijose. Šypsniui galima būtų pridėti, kad ketvirto biuletenio pasisakymų-siūlymų skyrių gausiai ir puikiai užpildė viena sesė, pakartodama paskutinių kelių Suvažiavimų „naujas“ idėjas...

Reikėtų sakinį pridėti ir apie ASS mokslo organizacinį pagrindą. Ši tema jau gvildenta ir praeityje, bet iki šiol dar niekas nėra pasiūlęs geresnio pagrindo. Koks jis turėtų būti, kur akad. skautiją įterptume?

Vadovaudamasis sena tradicija (pradėta 1924 m. spalio 16), kuria buvęs skautiškas jaunimas Kauno universitete susibūrė testuoti šį idealą akademiškoje-skautiškoje aplinkoje, šią tradiciją ASS ir laiko savo organizaciniu pagrindu. Vėliau iš anos tradicijos išplaukusios veiklos apraiškos, tikslai ir t.t. — tai jau kita plati tema, neįeinanti į šių pastabėlių turinį.

Gal likime prie šios tradicijos ir toliau, — tai prasmingas ir įtikinantis pagrindas.

*

Grįžtant dar kartą atgal prie siūlymų

nutarimams, turėtume pagalvoti ir apie kitus einamuosius reikalus, kurie nebuvo plačiau gvildinti, bet kurie yra svarbūs ar net „degantys“. Juos mums akivaizdžiai primena Prezidiumo pirmininkė. Štai keletas jos minčių, kurias naujoji vadovybė turėtų pasvarstyti:

„Tiek daug lietuviškai nekalbančio jaunimo. Ar jie mums nesvarbūs? Daugumas mūsų anūkų jau irgi lietuviškai nekalbės — ar ir anuos nurašysime savo tautai? Mums labai svarbi ir šventa lietuviškoji skautija, tačiau lygiagrečiai turėtų būti svarbūs lietuvių kilmės vaikai, jaunimas. Turime nustoti jaustis svečiais gyvenamame krašte, nustoti „dypukiško“ galvojimo. Jau laikas realizuoti padėtį, kokia yra, ir ieškoti išeities. Nutautėjimo ignoravimas nieko neišspręs, reikalai tik blogės, todėl mums yra reikalinga — dar kol laikas — persiorientuoti ir persiorganizuoti. Kaip? Šiuo momentu neturiu atsakymų, bet ieškant, galima rasti.

Rūpinkimės vaikais, kurie lietuviškai nemoka, niekur nepriklauso, pas lietuvius neateina ir kartais mūsų tarpe jaučiasi svetimesni nei kaip tarp kitataučių; kartu lietuviškai mokančius skatinkime ir leiskime jiems pajusti, kad jie yra šerdis mūsų ateities.“

Kaip skaitome (ir žinome), problemos nėra lengvos. Joms spręsti reikia vis daugiau ryžto, lankstesnių metodų, atitinkamų laikmečio pakeitimų. Didelė atsakomybės našta tenka ir akademeinei skautijai, kurios atstovus matome naujosios kadencijos LSS vadovybėje.

Baigiant šiuos trumpus svarstymus Suvažiavimo Prezidiumo pirmininkės linkėjimais, nereikėtų nei priminti, kad jie — esamomis aplinkybėmis — ypač taikomi mūsų Sąjūdžio nariams:

„Suvažiavimo dalyvių vardu noriu išreikšti linkėjimus mūsų naujai išrinktai vyriausiai vadovybei. Jūs stovite kryžkelėje. Mūsų vaikai jau nebe tokie. Daugumas jų nejaučia dvilypiškumo ir yra patenkinti gyvenamu kraštu: nėra to ypatingo noro būriuotis ir tikslo

lietuviškoje bendruomenėje veikti. Taigi Jūs turite būti mūsų valančiai, žadinti miegančiuosius ir jungti tautos vaikus į būrį. O tas darbas nepaprastai sunkus, nes visi vaikai skirtingi: vieni išmoko savo tėvų kalbą, kiti ne; vieni darbštūs ir jautrūs, kiti neranda prasmės. Vadovams jie visi turėtų būti svarbūs. Jūs turite puikų įrankį — skautybę, kurios principai ir metodas tiko pradžioje šio šimtmečio, jie tinka ir einant prie jo pabaigos.“

j.t.

Stovyklos daktaras po pirmosios pagalbos pašnekesio...

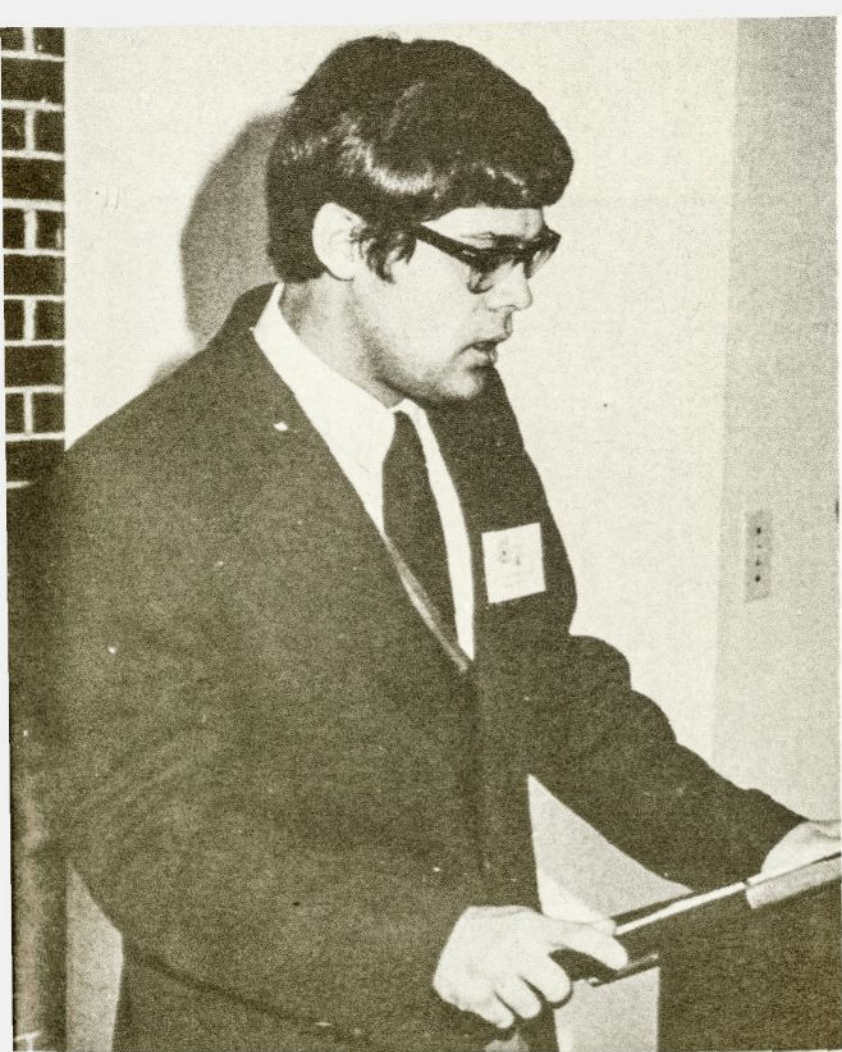
(fil. A. Jakšto pieš.)

Naująją Seserijos Vyr. Skautininkę Danutę Eidukienę pareigų perėmimo sueigon pasveikinti atvyko sūnūs ir dukros (iš kair.):

Alvydas, ps. Dalia, v.s. Danutė Eidukienė, ps. Jūratė, skautas Saulius ir prityr. skautė Gailė. Pirmieji keturi yra ir ASS nariai.

J. Tamulaičio nuotrauka

ASS Vadijos pirmininkas Raimundas Strikas

LSS Tarybos pirmininkas Sigitas Miknaitis

PATVIRTINTA LSS PIRMIJA

LSS Taryba š.m. birželio mėn. balsavimu patvirtino šią Pirmijos sudėtį:

v.s. fil. Sigitas Miknaitis — Tarybos pirmininkas, s. kun. Pranas Garšva, MIC — R. kat. dvasios vadovas, v.s. kun. Anas Trakis — evang. dvasios vadovas, v.s. fil. Vytautas Vidugiris — Brolijos VS, v.s. fil. Danutė Eidukienė — Seserijos VS, s. fil. Raimundas Strikas — ASS vadijos pirmininkas, v.s. Jonas Paronis — išdininkas, s. fil. Gintaras Plačas — sekretorius, filisteriai Kęstutis Jėčius ir Romas Rupinskas — Pirmijos nariai.

LSS Garbės teismo pirmininku patvirtintas v.s. fil. Edmundas Korzonas, Kontrolės komisijos pirmininku — v.s. fil. Aleksas Karaliūnas. LSS teisinė patarėja yra ps. fil. Rimą Tamošiūnienė.

Brolijos VS Vytautas Vidugiris svečiuojasi Romunioje

BŪTĖNAS TRIJŲ PARODOJE

Fil. Eugenijus Būtėnas

Gegužės mėn. 4—23 dienomis chicagiškėje „Galerijoje“ vyko trijų fotografijos meno kūrėjų paroda. Trys fotografai su trimis skirtingais gamtos—miesto—portreto pasauliais, kompozicinėmis išmonėmis bei techniniais priėjimais. Šie gegužės mėnesio „Galerijos“ svečiai, tai Romas Bartuška (jo individualią foto parodą pernai buvo suruošęs FSS Chicagos skyrius), Algirdas Grigaitis ir — the last but not the least — fil. Eugenijus Būtėnas.

H. Vepštienė ši mūsų filisterio pasirodymą aptaria taip:

„Eugenijaus Būtėno juoda-balta darbai yra perpildyti judesio, staigiai sustabdyto veiksmo, užšaldytų šviesos takų. Atrodytų, kad jis dirba greitai, pagaudamas ypatingą akimirką, šešėlį, judesį. Paveikslai pritemdyti, bet spinduliuojantys šviesa ir atošvaistėm, nors ir apsupti giliu šešėliu. Jo formalesnės

fotografijos, miesto ir pramonės statybos vaizdai, yra ne tiek skuboti, mažiau asmeniškai. Aplamai, jo darbai perduoda gaivališkumą ir intensyvumą, džiaugsmą, suradus kai ką unikalaus paprastuose vaizdiniuose išpūdžiuose. Reikia tikėtis, kad tai padrąsins jį ieškoti, siekti, augti ir atidengti kryptį, kuri tvirtai atstovaus jo paties kūrybiniam pasauliui.“

Tinka šia proga pažymėti, kad Eugenijus šiais metais dalinasi su savo satyrinės „Antro Kaimo“ grupės nariais ir kita malonia staigmena: antrakaimiečiai įvertinti LB Kultūros Tarybos tūkstančio dolerių teatro premija. Premija jiems įteikta balandžio 18 Detroite įvykusioje premijų šventėje.

P.S. Šio MV numerio viršelis puošiasi fil. Eug. Būtėno nuotrauka, kurios veikėjai — ar galėtų būti kitaip — yra antrakaimiečiai Michigano ežero saulėleidžio atošvaistose.

Eug. Būtēno nuotr.

mūsų pastogėje

AUSTRALIJOS PADANGĖJE

LITUANISTINĖ STOVYKLA

Akademikų Skaučių Draugovės Sydnejaus skyrius priėmė Canberros Baltijos tunto kvietimą praveisti trijų dienų lituanistinę stovyklą Canberros vilkiukams ir paukštytėms. Stovykla vyko per ilgą savaitgalį — balandžio 24-26 dienomis. Stovyklą praveisti vyko keturios akademikės: ps. fil. Ginta Viliūnaitė, t.n. Kristina Virgininkaitė, fil. Vida Viliūnaitė (stovyklos adjutantė) ir ps. fil. Eglė Žižytė (stovyklos viršininkė).

Važiuojančios sesės jautėsi truputį nedrąsiai: nė viena iš jų nei motina, nei mokytoja, nei ilgiau dirbus su mažais vaikais. Bet entuziazmas didelis ir programa iš anksto pilnai paruošta. Bendra užsiėmimų tema buvo Lietuvos pažinimas: kalba, istorija, geografija, tradicijos, dainos, žaidimai, net lietuviški patiekalai.

Nuo Sydnejaus iki Canberros traukiniu susidaro penkios valandos kelionės — sydneyiškėms tai ir pirmasis išvykos rytas. Užtat atvažiavusios stovyklą jau rado įkurtą gražiam pušynėlyje už Canberros. O laukiančių judrių paukštyčių ir vilkiukų buvo dvidešimt vienas.

Jaunieji stovyklautojai visas tris dienas išlaikė gerą nuotaiką ir neprarado

entuziazmo: viskuo domėjosi, visko klausė ir klausinėjo, viską mėgino... Programa jiems patiko, o ypač du vaidinimai, vaizduojantys lietuviškus užgavėnių ir vestuvių papročius. Jie vyko per antrąją laužą. Pirmame — „Užgavėnių“ — vaidinime dalyvavo visi mažiausieji: Justina, Lara, Karen, Kaziukas, Petriukas, Edukas ir Petree. Pravedė jų speciali globėja, stovyklos adjutantė Vida Viliūnaitė. „Aktoriams“ padedant, iš turimų stovykloje dalykų ji paruošė labai įdomius, įmantrius kostiumus ir kaukes, kurie sužavėjo ir pačius vaidintojus ir žiūrovus.

Vestuvių papročių pavaizdavimą atliko vyresnioji grupė. Tai buvo ilgesnis ir sunkesnis vaidinimas. Du pranešėjai — Daina Mauragytė ir David Pember — pasakojo apie įvairius vestuvinius papročius, o kiti juos veiksmiais vaizdavo. Antanas Pember vaidino jaunąjį, Jūlytė Sipavičiūtė — jaunąją, o visi kiti — tėvus, pamerges, pabrolius, svečius, gi Danius Mauragis, turįs gražų, stiprų balsą, vaizdavo piršlį. Ir visi vėl dalyvavo kostiumų pasigaminime, o Antanas Bruzga pastatė „klėtį“ ir „gryčią“. Visiems patiko vaidinti! Vadovėms buvo ypač malonu: nors dalis mažųjų nemoka lietuviškai, bet į dainas

visi jungėsi, jos gražiai lietuviškai skambėjo.

Lietuvių kalbos mokė Ginta Viliūnaitė. Negalėjo tikėtis per tris dienas labai daug išmokyti, bet buvo malonu stebėti visų nuoširdžias pastangas: ir komandos suprastos, ir į jas lietuviškai atsakoma, o kalbos nemokantieji vis dėlto išmoko žodžių ir net išsireiškimų, kuriuos noriai kartojo.

Trys dienos prabėgo nepaprastai greitai. Rodos tik susitikta, susidraugauta, o jau ir vėl reikia skirstytis. Sesės sydneyje traukinyje besidalindamos išpūdžiais, visos sutarė, kad, nors ir labai pavargusios, drauge buvo ir linksmos: jautėsi kai ko kitus išmokiusios ir pačios daug išmokusios.

ps. fil. Eglė Žižytė

VIETOJ PADĖKOS

Skautų vadovai šių dienų Australijoje turi daug kliūčių, puoselėdami lietuvišką, skautišką veiklą. Gal pati sunkiausia problema yra pritraukti vaikus į lietuvių skautų eiles ir juos tose eilėse išlaikyti. Vaikams dabar prieinama labai daug įvairių pramogų. Bandant juos išlaikyti skautuose, reikia, kad veikla būtų patraukli, įvairi ir reikšminga. Vaikas, tėvų raginamas, pas lietuvių skautus įstos, bet jei ten veikla bus neįdomi, jis be prievartos ten ilgai nebus.

Taip besvarstant, Canberros „Baltijos“ tunto vadovybei ir kilo sumanymas pasikviesti Sydnejaus skaites akademikes, kad jos pravestų canberriškiams lituanistinę savaitgalio stovyklą. Sydnejiškes akademikes (asmeniškai ir per spaudą) žinojom kaip labai sumanias ir energingas skaites. Taigi, perdavėm joms stovyklos vadovybę ir programos pravedimą, patys rūpinamiesi tik logistika.

Praėjus stovyklai, klausėm skautų, paukštyčių ir vilkiukų, kaip patiko stovykla. Atsakymas buvo: „Labai gerai!“ Jie pasakojo apie lietuviškų papročių vaidinimus, kostiumų ruošimą, griežtą palapinių tikrinimą, bauginančias nakties sargybas... Iš pokalbių ryškėjo, kad

stovykla sužadino vaikų vaizduotę, davė žinių ir paliko gilų įspūdį.

Sesėms akademikėms reiškiu labai didelę padėką už įdėtą darbą ir tikiuosi, kad ir ateity rasime būdų bendradarbiavimui skautiškoje veikloje.

vytis v.sl. Ridas Daukus,
tuntininkas

Monsinjas Petras Butkus

KUN. BUTKUS – MONSINJORAS

LSS Australijos rajono dvasios vadovas v.s. fil. kun. Petras Butkus Naujųjų 1982-ųjų Metų proga Anglijos karalienės apdovanotas Britų Imperijos Ordinu (MBE) už veiklą sielovadoje ir lietuviškojo jaunimo tarpe.

Neseniai gauta ir kita džiugi žinia: sausio 7 d. popiežiaus Pauliaus II-jo specialiu dekretu ir dokumentu, gautu iš Romos, jis priimtas „inter suos cappellanos“, tai reiškia — pakeltas į Popiežiaus monsinjorus—prelatus.

Sausio 28 dienos specialioje audien-
cijoje Sydnejaus kardinolas James
Freeman įteikė kun. P. Butkui šį doku-
mentą drauge su savo sveikinimo raštu,
kartu perduodamas sveikinimus visai
lietuvių bendruomenei.

Šia proga trumpai susipažinkime su
brolio Petro biografija.

Gimęs 1914.1.9 Raseinių apskrityje,
Žemaitijoje. 1938 baigė Telšių kunigų
seminariją, vėliau kapelionavo Tauragės,
Telšių mokytojų seminarijose ir Geležinio
Vilko dragūnų pulke.

1943 už patriotinę veiklą vokiečiai jį
patalpino į Soldau koncentracijos
stovyklą. Po karo, 1949, kaip paprastas
darbininkas atvyko į Australiją. Čia nuo
1950 tapo pakviestas kapelionu į Sydneją.

Šalia savo tiesioginių pareigų jis yra
plačiai įsijungęs į lietuvišką ben-
druomeninį gyvenimą; dalyvauja keliose
organizacijose, bendradarbiauja spaudoje,
kuria dainas, globoja savaitgalio
mokyklą, leido žurnalą „Užuovėją“ (1950-
51), yra parašęs ir išleidęs kelionių
įspūdžių knygą „Tautų šventovėse“ (1970).

Į skautus įstojo 1926 m. Raseinių
gimnazijoje. Nuo 1950 m. paskirtas Sydne-
jaus skautų kapelionu, o nuo 1956 — LSS
Australijos Rajono dvasios vadovu. 1980
pakeltas į vyr. skautininko laipsnį, yra
apdovanotas LSS ordinu „Už Nuopelnus“.
Priklauso Sydnejaus ASS skyriui.

MBE ordino apdovanojimo ir
prelatystės suteikimo proga mūsų visų
nuoširdūs sveikinimai!

v.s. B. Žalys

KEIČIASI ĮGALIOTINIAI

Sydnejuje gyvenantis skautininkas
fil. Izidorius Jonaitis, vienas akademinės
skautijos pirmūnų ir ilgametis ASS
įgaliotinis Australijoje, pasitraukė iš šių
pareigų į užtarnautą poilsį. Naujuoju
Sąjūdžio įgaliotiniu pakviestas Melburno
ASS skyriaus pirmininkas fil. Alg. Žil-
inskas.

Fil. I. Jonaičio dėka, 1974 m. jį
paskyrus ASS atstovu prie Australijos liet.
skautų rajono vadijos, šiame žemyne
pradėtas Sąjūdžio atgaivinimas: atkurti
Melburno ir Sydnejaus skyriai, pravesta
propaganda per skautišką rajoninę
spaudą dėl akademikų šakos reikalingu-
mo ir t.t.

Amerikos žemyno kolegos, -ės su
naujuoju įgaliotiniu A. Žilinsku turėjome
progos susipažinti pernykštėse Studijų
Dienose, vykusiose Fort Eberhard vasar-
vietėje, MI.

TRUMPAI

Melburno ASS skyrius kovo 13 d.
sukvietė sueigą, kurios metu paskaitą
skaitė dr. K. Brazaitienė. Pasveikintas
skyriaus narys fil. Ant. Bakaitis, neseniai
apdovanotas Sąjungos Lelijos ordinu. Po
sueigos šeimininkai Danutė ir Algis Žil-
inska suruošė išleistuves filisterei
Ramutei Juškaitei, išvykstančiai į JAV.

LSB Vyr. Skautininkas fil. Vyt.
Vidugiris, sveikindamas stropiai LSS
Suvažiavime dalyvavusius Australijos
rajo seses ir brolius, palinkėjo sėkmės
skautavime ir pakvietė gausiai dalyvauti
1983-ųjų metų Jubiliejinėje stovykloje
Amerikos žemyne. Kaip žinome, Jub.
stovykla sutampa su Chicagoje
įvykstančiomis Pasaulio Lietuvių
Dienomis ir su Kanadoje įvykstančia
PLJS Kongreso stovykla bei Studijų
dienomis; šia proga laukiama daug svečių
iš įvairių žemynų.

LSS Tarybos pirmininkas v.s. fil. Sig.
Miknaitis atsiuntė sveikinimą fil. kun.
Petriui Butkui, jo Britų Imperijos ordino
apdovanojimo ir į prelatus pakėlimo
proga.

B.Ž.

DVI VAKARONĖS

Vasario 19 d. Chicagos Jaunimo centre fil. Birutė Kožicienė atidarė ASS suruoštą vakaronę, kurios prelegentu buvo fil. Antanas Dundzila, praėjusių metų rudenį Fulbright fondo lėšomis viešėjęs Lietuvoje, kur Vilniaus Inžinerijos Statybos institute skaitė kompiuterių srities paskaitų ciklą.

Vakaronės metu, pailustruodamas įdomių projekcijų skaidrėmis, A. Dundzila pasidalino su dalyviais margomis savo išvykos iškarpomis: viešnagės metu užtiktais įdomiais radiniais (Zikaro Laisvės statula, savo tėvo 1912 m. išleistu elementorium „Dieve, padėk“ ir kt.), tenykščio universitetinio gyvenimo akimirkomis, sovietinės Pepsi Colos gamybinėmis išdaigomis, lankytų vietų išpūdžiais ir t.t.

Šia proga prasminga paminėti, kad fil. Antanas jau įsijungė į steigiamos Lituanistikos katedros mecenatų eiles 1000 dol. įnašu. Į šias lituanistinės temos eilutes įtampa ir jo sūnus Vilius su 50

dolerių auka Lituanistikos katedrai bei lietuvių-vokiečių kalbų palyginamosios literatūros universitenu diplomu.

*

Balandžio 30 d. Chicagos akad. skautai suruošė vakaronę su iš Washingtono atvykusiu Algimantu Gurecku, PLB ryšininku su JAV ir kitų valstybių veiksniais. Jis pateikė paskaitą aktuali „SSSR santykių su Azija“ tema.

Prelegentas aptarė Kiniją, jos pragmatinį požiūrį į sovietų imperializmą, Amerikos krypsnį kinų pusėn po Afganistano konflikto ir pan. Svarstyti ir sovietų-japonų santykiai: užimtosios An-trojo pas. karo metu japonų salos, japonus veikianti sovietų arogancija, Japonijos gyventojų prieauglis ir teritoriniai rūpesčiai, ir t.t.

Diskusijų ir klausimų metu išryškėjo, kad kinai taip pat seka bei domisi sovietų pavergtų tautų klausimais.

Atlanto rajono vadovai, -ės, susitikę 25-je rajono sporto šventėje.

E.Meilaus nuotr.

ASS STUDIJŲ DIENOS

šiais metais vyks rugpjūčio 27-29 d. Tabor Farm vasarvietėje, Sodus, MI. Įdomu prisiminti, kad pirmasis akad. skautų stovyklinis sąskrydis išeivijoje įvyko prieš 35 metus — 1947 birželio mėn. Horneburge prie Hamburgo, Vokietijoje. Anoje „Ragainės“ stovykloje gimė ir akad. skautų daina „Dievui, Tau, tėvyne, ir žmonijai“.

Pirmoji ASS stovykla Amerikoje vyko 1952 liepos mėn. Tabor Farmoje; taigi, po 30-čio vėl susitikime ten, kur šiuos suskridimus Amerikoje pradėjome.

Beje, nuo 1970 metų ASS stovyklos pradėtos vadinti „studijinėmis stovyklomis“ arba, kaip dabar įpratome — Studijų dienomis.

Dainavos sąskrydyje pozuoja akad. skautės (ir vienas kolega!).

SUSITIKOME DAINAVOJE

Gegužės 29-31 dienomis Dainavos stovyklavietėje įvyko du lietuvių skautų, -čių suvažiavimai: 50 vyresniųjų skaučių, gintarių, jūrų budžių ir skautų vyčių sąskrydis, pasivadinęs „Miglota šalis“, ir 120 prityrusių skautų, -čių susitiktuvės — „Sodžius“.

Abu įvykius organizavo LSS Tautinio auklėjimo skyrius, o juose talkino, vedė bei instruktavo eilė ASS narių. Svarbesnes organizavimo—vadovavimo pareigas apsiėmė fil. Dalia Dundzilienė — „Miglotos šalies“ viršininkė; „Sodžiaus“ pagrindiniai vadovai filisteriai Danutė Eidukienė, kun. Antanas Saulaitis, SJ ir Liūda Rugienienė padėjo patyrusiems skautams pajusti dzūkišką kaimišką gyvenimą.

Suvažiavimuose dalyvavo ASS nariai iš Los Angeles, Toronto, Worchesterio, Hartfordo, Detroito ir iš Chicagos, — iš viso apie 25.

fil. Teresė Gaidelytė

KVIESLYS Į JAUNIMO KONGRESĄ

Vienas didžiausių įvykių lietuvių išeivijos visuomenėje yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos (PLJS) rengiami Jaunimo Kongresai. Sekantis toks kongresas (jau penktasis) vyks 1983 m. liepos mėnesį.

Kongreso atidarymas bus Chicagoje per Pasaulio Lietuvių Dienas. Chicagoje įvyks PLB Seimas, Dainų šventė, Sporto varžybos ir eilė kultūrinių renginių.

Liepos antrą dieną, per Kongreso atidarymą, bus Talentų vakaras Chicagoje.

PLJKongreso stovykla vyks liepos 4 iki 10 dienomis Oberland College (valandos kelias nuo Clevelando).

Stovyklos programa bus pritaikyta jaunimui nuo 16—35 metų amžiaus pagal PLJS statutą.

Po stovyklos (liepos 11—21 d.) Kanadoje, netoli Toronto miesto, Trent universitete vyks Studijų Dienos. Studijų Dienų dalyviai susidaro iš visų kraštų atstovų, PLJS atstovų, taip pat atstovai iš akademinės, studijų dienų ir Kongreso ruošos komitetų.

Kongreso „Politinis Momentas“ vyks Kanadoje, Ottawos mieste. Yra numatyti susitikimai su Kanados valdžia ir nuvykimas į kraštų ambasadas. Iš Ottawos keliausime į Montrealį, kur vyks Kongreso uždarymas, spaudos konferencija ir Kongreso nutarimai.

Yra planuojama lietuvių jaunimui, atvykusiam iš tolimų kraštų (bet nedalyvaujančiam Studijų Dienose), ekskursija iš stovyklos į Montrealį per Clevelandą, Washingtoną, New Yorką ir kitus miestus.

PLJS inf.

Ar prisimenate šią akimirką iš Ketvirtąjo P.L.J. Kongreso Europoje?

administratorės paraštė

GARBĖS PRENUMERATORIAI

Angelė Abromaitytė, Toronto, Ont.; *Juzė Aglinskienė, M.D.*, Chicago, IL; *Vaidotas Baipšys*, Cosa Mesa, CA; *Karolis Bertulis*, Oak Forest, IL; *Danguolė ir Pijus Bielskai*, Rochester, MI; *Jūratė ir Rimas Dainauskai*, Woodridge, IL; *Irena ir Arūnas Draugeliai*, Woodridge, IL; *Vacys Garbonkus*, Clarendon Hills, IL; *Dr. Jurgis Gimbutas*, Arlington, MA; *Kęstutis Jėčius*, Villa Park, IL; *Danutė Kersienė*, Toronto, Ont.; *Dr. Vytautas Klemas*, Newark, DE; *Ona Kotovienė*, Riverside, IL; *Tomas Leonas*, Des Plaines, IL; *Grażina Liautaud*, Cary, IL; *Giedrė Mereckienė*, Downers Grove, IL; *Raimundas Merkys*, Chicago, IL; *Vytautas Mikūnas*, Chicago, IL; *Danutė ir Vytas Miseliai*, Monroeville, PA; *Dalia Petreikytė, D.D.S.*, Oak Lawn, IL; *Jurgis Riškus*, Palos Hills, IL; *Vanda ir Vytautas Šliupai*, Saudi Arabia; *Sofija ir Vytenis Statkai*, N. Riverside, IL; *Raimundas Strikas, M.D.*, Broadview, IL; *Audronė Vanagunienė*, Chicago, IL; *Aldona ir Laimis Venckai*, Santa Monica, CA; *Dr. Romualdas Viskanta*, W. Lafayette, IN; *Grażina Vižinienė*, Babbitt, MN.

MŪSŲ VYČIUI aukojo

\$85.00 *Vanda ir Vytautas Šliupai*, Saudi Arabia

\$23.00 *Aldona Z. Ratnikas*, Dearborn, MI.

Po \$20.00: *Lydija ir Mindaugas Griauzdės*, Chicago, IL; *Edmundas Korzonas*, Chicago, IL; *Alfredas Kulys*, Chicago, IL

\$15.00 *Dr. Romualdas Viskanta*, W. Lafayette, IN

Po \$10.00: *Juzė Aglinskienė, M.D.*, Chicago, IL; *Viktoras Aras*, Omaha, NE; *Ona Kotovienė*, Riverside, IL; *Grażina Liautaud*, Cary, IL; *Vytautas Mikūnas*, Chicago, IL; *Dalia Petreikytė, D.D.S.*, Oak Lawn, IL; *Irena ir Jonas Žukauskai*

Po \$6.00: *Regina Krutulytė*, Chicago, IL; *Ginutis Matutis*, Chicago, IL

Po \$5.00: *Raimundas Merkys*, Chicago, IL; *Sofija ir Vytenis Statkai*, N. Riverside, IL

Po \$3.00: *Povilas Abelkis*, Buena Park, CA; *Gediminas Bielskus*, Palos Hills, IL; *Kęstutis Bileris*, Richmond Hill, NY; *Danutė Cunningham*, Stafford, VA; *J. Dambaras*, Toronto, Ont.; *A.B. Gleveckas, M.D.*, Chicago, IL; *Izidorius Jonaitis*, Epping, Australia; *Elena Juciūtė*, S. Boston, MA; *Birutė ir Alfa Juodikiai*, Seven Hills, OH; *Laima Jurkūnienė*, Berwyn, IL; *Leonarda Kilikonienė*, Des Plaines, IL; *Dr. Arvydas Kliorė*, Pasadena, CA; *Dr. Algirdas Marchertas*, Hickory Hills, IL; *Aldona Meiluvienė*, Chicago, IL; *Vida Eidukaitė-Milavickienė*, Chicago, IL; *Lilė Milukienė*, Plainview, NY; *Algirdas Muliolis*, Euclid, OH; *Mykolas Naujokaitis*, Upland, CA; *Rūta Ozers*, Hinsdale, IL; *Ringailė Zotovienė*, Juno Beach, FL; *Julytė ir Vladas Žukauskai*, Berwyn, IL

Po \$2.00: *Dr. A.N. Kulpavičius*, Toronto, Ont.; *Ramona Žygaitė*, Chicago, IL

\$1.16 *Arūnas Dailydė, D.D.S.*, Mississauga, Ont.

Visiems NUOŠIRDUS AČIŪ!

Danutė Korzonienė
Administratorė

